

Details over de Peelhelm volgens Leo Kluijtmans Grashoek

Inhoudsopgave

Details over de Peelhelm volgens Leo Kluijtmans te Grashoek.....	1
Krantenartikelen m.b.t. Romeinse vondsten.....	2
31 december 1844 Een merkwaardig stuk werd in 1844 in een moeras van de Peel,...	2
1844 ZILVEREN SIERSCHIJF.....	2
12 maart 1907 Provinciaal Genootschap "Limburg." Kring Venlo.	2
27 augustus 1907 Opgravingen in Zuid-Limburg.	2
25 februari 1910 De directeur brengt een verzoek van Steegh over	3
21 februari 1910 e-mail van G. Venner d.d. 19 november 2010.....	3
9 april 1910 Wetenschappelijke verzameling.	3
27 april 1910	3
30 april 1910 Zeer opmerkelijk is het artikel Limburgsche Sagen en Legendes. SCHATBERG, KRONENBERG, DE MEIR EN SCHENKENBURG ONDER SEVENUM., dat A.F. van Beurden publiceert in het blad Buiten, 30 april 1910, dus enkele maanden vóór de vondst van de Peelhelm.....	3
1 juli 1910 Van het verhuren der drijvende fabriek aan Steegh en Esser	4
31 december 1910 Levensbeschrijving van en door A.F. van Beurden.....	4
13 maart 1933 [...] en J. R. W. Sinnighe de (N.-Brab.)	4
1 januari 1970 "De mystiek van de Peel" door Leo Kluytmans te Grashoek.....	4
2 maart 1968 AMATEUR-ARCHEOLOOG SCHRIJFT BOEKJE IN VIJF AFLEVERINGEN	5
TUINDER ONTSLUIERT GEHEIMEN DER PEEL.....	5
ARCHEOLOGEN VAN naam hebben daarover nog geen klaarheid gekregen.	5
Graf ontdekt.....	6
Visioen.....	6
HET MEER DAN merkwaardige verhaal van Leo Kluytmans komt – heel verkort.....	6
LEO KLUYTMANS is ook bij 't stoffelijk onderzoek nog enkele details	6
Peel-monsters.....	6
7 maart 1968 Peelgeesten [brief van H. Linssen uit Selfkant].....	7
6 mei 1970 VPRO brengt documentaire over Ziener van de Peel.....	7
31 december 1975 Nadere informatie van Dick van de Bovenkamp in Helenaveen:.....	7
Correspondentie met Huub Kluijtmans (en anderen).....	8
16 december 2010 e-mail van Huub Kluijtmans.....	9
17 december 2010 e-mail van Huub Kluijtmans.....	10
19 december 2010 e-mail van Huub Kluijtmans -1-.....	11
19 december 2010 e-mail van Huub Kluijtmans -2-.....	13
4 januari 2011 e-mail van Huub Kluijtmans.....	14
12 januari 2011 e-mail van Huub Kluijtmans.....	15
12 januari 2011 e-mail van Huub Kluijtmans.....	16
2 februari 2011 e-mail van Huub Kluijtmans -1-.....	18
2 februari 2011 e-mail van Huub Kluijtmans -2-.....	19
10 februari 2011 e-mail van Huub Kluijtmans.....	20
16 februari 2011 e-mail van Huub Kluijtmans.....	20
17 februari 2011 e-mail van Huub Kluijtmans.....	21
6 april 2011 e-mail van Huub Kluijtmans.....	22
10 april 2011 e-mail van Huub Kluijtmans.....	22
15 april 2011 e-mail van Huub Kluijtmans.....	23
3 mei 2011 e-mail van Huub Kluijtmans.....	25
Vondsten rond de Peelhelm in zeer kort bestek.....	25
15 juli 2011 e-mail van Huub Kluijtmans.....	28
13 maart 2012 e-mail van Huub Kluijtmans.....	29
13 maart 2012 e-mail van Huub Kluijtmans.....	30
28 oktober 2012 e-mail van Huub Kluijtmans.....	31
3 november 2012 e-mail van Huub Kluijtmans -1-.....	31
3 november 2012 e-mail van Huub Kluijtmans -2-.....	32
De Wegh van Meijl op Seven.....	34
De Peel	34
De reconstructie van de weg van Meijl op Seven.....	35
Wandel- en fietsroute	35
De sage: weg van Meijl op Seven.....	35
Wat is de achterliggende kern van de sage "De wegh van Meijl op Seven".....	36
Frederik August Stoett, 1863 - 1936.....	37
De Wegh van Meijl op Seven deel III.....	38
Vervagingen	39

Krantenartikelen m.b.t. Romeinse vondsten

31 december 1844 **Een merkwaardig stuk werd in 1844 in een moeras van de Peel,**
5 niet ver van het gehucht Maris gevonden, en bevindt zich thans in het Leidsch Museum
(Cat. ML, alsook Stark, dl. 1876 bl. 7-56; P 1881, 272-274; voorts HKN) Het is een
medaillon (afb. 149) van verguld zilver van ruim 21 cm. middellijn, dat in vrij hoog
10 relief een voorstelling vertoont van in het midden een man, die een leeuw worst,
daaromheen dierengevechten, o.a. twee dieren, die elkander een runderkop betwisten;
in den rand met geciseleerde lijstjes zijn vier gaatjes aangebracht om het medaillon
misschien op een schild te hechten; in twee gaatjes zitten nog de nagels met ronde
kopjes. Naar den stijl der figuren oordeelt men het stuk van Oost-Europeesche afkomst
te zijn.

[hierbij behorende opmerking] Dr. H.C. Gallois maakte ons er op opmerkzaam, dat zich
15 in het Cabinet des Médailles te Parijs twee schijven bevinden, waarvan één slechts
fragmentarisch bewaard, die sterke overeenkomst vertoonen met het hier besproken
exemplaar. Hij wees ons ook op een opstel van Fr. Drexel in het Jahrbuch des
Kaiserlich deutschen Archäologischen Instituts, XXX (1915), S. 1 ff., volgens wien
deze schijven gemaakt zouden zijn in het begin van de eerste eeuw vóór Christus in de
20 omgeving van de Zwarte Zee, en op de beschouwing van M. Rostovtzeff in zijn boek
Iranians and Greeks (Oxford, 1922), p. 138 ss. Deze laatste, die in het
menschfiguurtje op het Leidsche stuk Hercules ziet, is van meening, dat de schijven
tusschen de derde en de eerste eeuw vóór Christus zijn ontstaan in Zuid-Rusland, als
het werk van Sarmatische kunstenaars. De drie schijven zijn afgebeeld bij Rostovtzeff
25 t.a.p., de Leidsche en alleen de gaaf bewaarde Parijsche ook bij Drexel.

1844 **ZILVEREN SIERSCHIJF**

De vergulde zilveren sierschijf van Helden is omstreeks 1844 gevonden bij turfstekers
in Helden achter Maris in de Peel, en waarschijnlijk kort na de vondst door de eerste
30 eigenaar, de heer M. Engels toen burgemeester van Helden, geschonken aan de heer
notaris Guillon te Roermond, die met zijn dochter Elisabeth gehuwd was. Het lijkt wel
zeker te zijn dat het vondstbericht betrouwbaar is. Een studente heeft onlangs de
geschiedenis van de schijf en de archeologische context nagegaan. Dergelijke schijven
kunnen als borstschild van paardetuig hebben gediend. Wij moeten aannemen dat de
35 sierschijf oudtijds als offer in het veen is gelegd. Vergelijkbare stukken kennen we
vooral uit het mondingsgebied van de Donau, en in Zuid-Rusland, maar ook de
bodemplaat van de beroemde ketel van Gundestrup (Denemarken) is sterk verwante.
Een ander stuk bevindt zich in de Bibliothèque National te Parijs. Op 9 maart 1718
werd op het eiland Sark een der Kanaaleilanden een depot met 13 van dergelijke
40 schrijven [i.p.v. schijven!] en enkele andere voorwerpen gevonden, waarvan helaas
alleen de overigens zeer fraaie tekeningen bewaard zijn gebleven.
De schijven worden gedateerd in de late ijzertijd en liefst in de eerste eeuw vóór
Christus. De Westeuropese vondsten mogen we beschouwen als importen uit het
Donagebied.

45 Drs. L.P. Louwe Kooijmans, conservator van het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden.
[Dit artikeltje komt uit 'Meijel "Hart van de Peel" vroeger en nu' 8-19 maart 1974]
31 december 1850 [...] Uit zijn [=Limburgs] bodem zijn in vroegeren en lateren tijd
tal van voorwerpen uit de steen, brons- en ijzerperiode voor den dag gekomen. De
wetenschappelijke onderzoeken om daarvan op het spoor te komen, dagteekenen het
50 eerst van omstreeks 1825. Deze werden door den heer CHARLES GUILLON, notaris te
Roermond, ingesteld. Een zeer bemiddeld man, legde hij eene groote verzameling van
oudheden aan, van allerlei soort en uit verschillende tijdperken, die tot aan zijn
overlijden op 10 Nov. 1873 geregeld werd aangevuld. Later is zij door verkoop
verspreid geraakt, maar de meeste voorwerpen uit de voorhistorischen tijd hebben in
55 het Rijksmuseum te Leiden gelukkig een onderkomen gevonden. [...]

12 maart 1907 **Provinciaal Genootschap "Limburg." Kring Venlo.**

Zaterdag vergaderde op de bovenzaal van café Suisse de Kring Venlo van het
60 Provinciaal Genootschap "Limburg." [...] Hierna krijgt de heer van Beurden, 1e
Secretaris, het woord en houdt eene voordracht over het wapen van Venlo. [...]
Daarop gaf baron von Geijr Schweppenburg nog eenige mededeelingen over zijn
onderzoekingen der Romeinsche heerbanen, begraafplaatsen en vestigingen ten beste,
[...]

65 27 augustus 1907 **Opgravingen in Zuid-Limburg.**

In aansluiting aan de opgravingen van verleden jaar op den Heihof bij Valkenburg,
zijn thans daar in de buurt bij Haasdal, onder leiding van prof. Goossens te Rolduc

70 en de heeren dr. J. H. Holwerda, conservator en N. J. Krom, assistent aan het
Rijksmuseum van Oudheden te Leiden, opgravingen aangevangen. Blootgelegd werden reeds
twee evenwijdig fundamenten, loopende over een lengte van plm. 30 meter, gedeeltelijk
door bouwpuin bedekt. Zeer waarschijnlijk hebben deze fundamenten uit Romeinschen
tijd aan een villa toebehoord, waarvan men ook de verdere grondslagen hoopt te
vinden. Behalve fragmenten van dakpannen en aardewerk werd een mooie bronzen
75 mantelspeld gevonden.

25 februari 1910 **De directeur brengt een verzoek van Steegh over**
om 3 dagen in de week de drijvende fabriek te huren tegen f15 per dag en 12 ct. voor
ieder pak. De Mij Helenaveen zou dan zelf moeten draaien. 20 man per dag is men
daarmede kwijt. Deze operatie zou dan een viertal maanden duren. De directeur is
80 echter bevreesd dat hij op deze wijze geen genoeg arbeidskrachten zou overhouden voor
het aanmaken van het land.
Daar dit echter nog niet met zekerheid kan worden gezegd, wordt de beslissing of men
op het voorstel van Steegh zal ingaan overgelaten aan den voorzitter en den
Directeur.

21 februari 1910 **e-mail van G. Venner d.d. 19 november 2010**
Op 21 februari 1910 biedt Van Beurden archiefstukken van kasteel Well en andere
archivalia ten geschenke aan. Op 12 maart 1910 verzoekt de rijksarchivaris de
minister van binnenlandse zaken ervoor te willen zorgen dat Van Beurden de erepenning
90 krijgt die bedoeld is voor hen die zich verdienstelijk hebben gemaakt voor de
Rijksmusea- en verzamelingen. Dezelfde dag had Van Beurden al weer stukken ten
geschenke en te koop aangeboden, waaronder een incunabel afkomstig uit het
minderbroederklooster te Venray. Een zilveren eremedaille werd op 6 april 1910 door
de minister aan A.F. van Beurden verleend. Op 25 augustus bood hij nog eens
95 archiefstukken aan, maar die werden niet geaccepteerd, omdat deze niet in het
Limburgse depot thuishoorden.

9 april 1910 **Wetenschappelijke verzameling.**
Door den heer A. F. van Beurden, landmeter van het Kadaster alhier, is aan het
100 Rijksarchief in Limburg eene belangrijke verzameling archivalia ten geschenke
gegeven, terwijl de heer Van Beurden reeds vroeger meermalen blijk heeft gegeven van
zijn belangstelling in 's Rijks oude archieven door de schenking van archiefstukken.
Naar aanleiding hiervan is aan den heer van Beurden, bij K. B. van 19 Maart de eere-
medaille bedoeld bij de Kon. Besl. van 24 Mei 1897 en van 22 Juni 1898 in zilver,
105 toegekend, als blijk van waardeering zijner belangstelling in 's Rijks
wetenschappelijke verzamelingen betoond. St. Ct.

27 april 1910
27 April 10.
110 Den WelEd. Heer A. F. van Beurden. Roermond.
Mijnheer!
In antwoord op uw briefkaart dd. 20 dezer zend ik u ingesloten een kaartje, waarop de
te meten terreinen zijn aangegeven
De door rode lijnen ingesloten terreinen worden in cultuur gebracht, voor 't
115 pachtcontract hebben wij de juiste groote nodig.
Zoo mogelijk zien wij in den loop der volgende week uw bezoek te gemoet.
Hoogachtend A. Bos.
een bijlage.

120 30 april 1910 Zeer opmerkelijk is het artikel **Limburgsche Sagen en Legendes.**
SCHATBERG, KRONENBERG, DE MEIR EN SCHENKENBURG ONDER SEVENUM., dat A.F. van Beurden
publiceert in het blad Buiten, 30 april 1910, dus enkele maanden vóór de vondst van
de Peelhelm.
Het artikel gaat eigenlijk over enkele gehuchten die tot Sevenum behoren.
125 Van Beurden bezoekt het dorp daadwerkelijk want hij schrijft: *Verder aan den horizon*
bosschen, torens, fabrieksschoorstenen, een boortoren, die de langzaam komende
omzetting der Peel in bewoond en winstgevend terrein aankondigen.
Die boortoren moet diepboring 11, America, geweest zijn, gemeente Horst, sectie F,
perceel 974. Tijd van 5 april 1909 tot 19 januari 1910.
130 Hierop volgde diepboring 12, Beesel, van 27 januari tot 28 september 1910, deze was
waarschijnlijk van de Schatberg in Sevenum minder goed zichtbaar.
Van Beurden noteert uit de mond van verschillende personen een verhaal over een
officier, in Romeinse of Spaanse dienst, die daar gesneuveld zou zijn,

klaarblijkelijk in een gevecht.

135

1 juli 1910 **Van het verhuuren der drijvende fabriek aan Steegh en Esser**
is niets gekomen.

31 december 1910 **Levensbeschrijving van en door A.F. van Beurden**

140

In 1910 verhuisde ik met mijn bureau naar het nieuwe Rijkskantorengedouw in de Begijnhofstraat. Het oude lag tegenover de Broeders, behorende aan Guillon en is nu St. Christoffelhuis.

1 November was Victor No. 1 van zijn klas door zijn volharding.

145

Mama van Schoonhoven is door ons, naar plicht 30 jaren bijgestaan met f120.- 's jaars, voor ons genoeg, omdat wij zoo rijkelijk met kinderen gezegend waren. Toen François van Schoonhoven, teekenaar bij het kadaster stierf, hebben wij Mathilde van Schoonhoven, gehuwd met Pierre Bingen verzocht het hunne ook bij te dragen. De bijdragen aan Mama hebben ons zegen gebracht.

150

Mama v. Schoonhoven is plotseling overleden en onder veel deelneming begraven. Ook Oom dr. Cuijpers ging mede ter kerke.

13 maart 1933 [...] **en J. R. W. Sinnighe de (N.-Brab.)**

155

sage van de profetie van Johannes van Leliëndaal, een Augustijner prior te Utrecht in de 14e eeuw. Dit is de sage waarin de vlucht van den keizer van Duitschland, en de voorspeling, dat hij eens van den heuvel op de Mookerheide zijn heele rijk zal kunnen overzien, voorkomen en zij spreekt over het Heilige Room rijk. Er kan trouwens niet veel in de Peel gebeuren of iemand weet te vertellen, dat de ziener Johannes het reeds voorspeld heeft [...]

160

1 januari 1970 **"De mystiek van de Peel"** door Leo Kluytmans te Grashoek

De 'poepen' een volksstam uit Westfalen in Duitsland hadden als deskundigen op dat gebied de Peel met afvoer-wijken en zij-vaartjes doorsneden.

En onmiddellijk daarop hadden gemigreerde arbeiders de grote aanval ingezet.

165

In de tachtiger jaren in het midden begonnen naderde men in het voorjaar van 1910 de laatste 'vale banken', die doodliepen tegen de brede voet van de hoogte waar ze in de volle lengte parallel mee lagen.

Onder die honderden naamloze arbeiders zou Gabriël Smolenaars (roepnaam Gebbel) uit Meijel de ontdekking doen. Toen de lange rij turfgravers zwoegend en zwetend die 'deuk' in het veen naderde, had niemand er een idee van wat hun wachtte. Ze hadden het kunnen weten, met een beetje doorzicht, die in het oog vallende inzinking.

170

Het is wel mogelijk dat in die lange tijd door de slag de plek vervaagd was.

Wild en hard werd er gewerkt, het beulswerk turfgraven, er werd geld verdiend, en de opzichters der NV's hielden er geen overwegingen op na welke buiten de harde praktijk van hun (bazigheden) vielen. [...]

175

Maar de arbeiders groeven door, het tempo lag hoog, veel te hoog. Een van hen was al 'vreemde dingen gepasseerd', tot hij uiteindelijk bij de helm uitkwam.

Eerst meende hij dat het een in elkaar getrapte blikken bus of pot was, maar de schemerende glans trok toen de aandacht, ook van de medearbeiders.

180

(Van een van hen heb ik vijftig jaar later veel hulp gehad met het zuiver definiëren van de plek.)

Met z'n allen werd de helm nader bekeken, met waste hem in het derde poepenvaartje af, waar men vlug van terugkwam toen men merkte dat er iets afviel (versieringsknoppen).

185

De helm was erg beschadigd door de slagen tóén!

Het Rijksmuseum [van Oudheden] te Leiden dat de helm in 1911 [moet zijn 1910] aankocht, heeft hem bij de goudsmiden Du Chattel laten restaureren, het was beter voor mij geweest van niet.

Toen de vindsters door de glans een vermoeden kregen dat het goud zou kunnen zijn was het hek van de dam. Er maakte zich een geweldige opwindning van hen meester.

190

En plotseling was ze er, de koorts, de goudkoorts, even gevaarlijk als de gele koorts, een pseudo-gele koorts.

En bedenkelijke bleke kleur trok over het gezicht van de vinder, zijn ogen kregen een waanzinnige glans, er ontwaakte in hem een wilde drift om zijn bezit veilig te stellen en te trachten uit de breiden.

195

Hij begon met de vindplaats af te bakenen. Als een goudzoeker in het Wilde Westen paalde hij zijn 'claim' af. Maar hij zocht zijn bescherming niet in een 'colt', maar in zijn scherpe gravers-schop die hij dreigend in het rond zwaaide. Hij waarschuwde ieder die nabij kwam de lijn die hij getrokken had niet te overschrijden.

200 "Ik had ze de kop gekloofd"! vertelde hij later. De waarschuwing was gemeend, dat merkte men wel. Niemand die het ook waagde die lijn te overschrijden. De arbeiders die te hoop liepen, dromden op veilige afstand samen. Badend in het zweet, totaal bezeten van de goudkoorts, was de vinder over zijn zenuwen heen van de emotie. Als een dolleman trok en rukte hij aan de leren mantel van de officier die met stukken en brokken tevoorschijn kwam.

205 Alles wat geen goud was smeedt hij over de Peel. Zelfs de schoenen van de Romein lagen dagenlang over de Peel te slingeren. Het waren er drie, één van een grotere maat, dat aan dat voorname punt geen aandacht geschonken is, is onbegrijpelijk, veel mensen zijn niet tot combineren in staat. Het verslag dat een zekere dr. Evelein in opdracht van het Rijksmuseum van het geval maakte was volkomen waardeloos. In Oudheidkundige Medede[e]llingen van 1911 staat alleen een dorre opsomming van de voorwerpen ergens in de Peel gevonden. Geen definiëring van de vindplaats, geen bijkomstigheden, zelfs de naam van de vinder niet.

210 Nu mag men wel zeggen wat een stelletje prutsers de zaak toen verknoeid hebben, het is een wonder en onbegrijpelijk dat de schoenen niet verloren zijn gegaan, drie weken hebben ze nog op de Peel gelegen. Maar goud bleef onvindbaar voor de vinder, binnen in een turf vond hij een holte die gevuld was met een handvol muntjes, de beurs die later ook gevonden is, was leeg. Een jaar later, toen men de laatste 'bank' langs de hoogte afgroef, vond men nog een mooi klein wijn-vaatje, met een paar liter inhoud, de rest van de totaal vertroebelde wijn zat er nog in. Het vaatje is naderhand wél zoek geraakt. Het vaatje werd bij elkaar gehouden door tenen bandjes, en had een zilveren kraantje, jammer dat 't verloren is gegaan.

220 Een zilveren beker is ook nog gevonden, voorzien van een haakje om hem aan het getuig te hangen. Dit moet nog ergens particulier aanwezig zijn in een jachtslot in Loosdrecht dat toebehoort heeft aan de toenmalige directie van de Mij Helenaveen. En de vinder woelde maar door. De toeschouwers onder de indruk van het gebeuren keken stil en zwijgend toe. Hoewel ze er geen enkele notie van hadden wat er eigenlijk voorviel, waarschuwde hun

230 instinct hen dat er iets bijzonder gebeurde. Het nog zuiver instinct der primitieven deed hen begrijpen dat ze geconfronteerd werden met iets dat de grens van het gewone ver overschreed. Alles werkte er ook aan mee. Terwijl een bleek omfloerste voorjaarszon het geheel een spookachtig reliëf verleende, verdiept en omzoomd door de wazige verten van de sombere Peel was het of

235 de afschuwelijke misdaad uit de macabere duisternis van het moer, als een apocalyptische verschrikking oprees en in een pestilente demonen-stank gehuld naar buiten walmde, als was het een luguber fata-morgana der hel.... (Smolenaars vertelde later dat het er zo ellendig naar zwavel stonk...!) Wat heeft dat te betekenen? [...]

240 Want instinctmatig voelde dat volk aan dat de inhoud van het gebeuren volumineus was en niet volledig in de natuurlijke gang in te brengen was. Dat instinctmatige was de diepere oorzaak der er in 1910 zich zo'n opwindung van het volk meester maakte, het volk voelde het aan dat die vondst t.z.t. een ruk aan hun ketenen inhield, en al wisten zij het niet onder woorden te brengen, juist zoals het

245 volk het nu aanvoelt dat in deze geschriften tot de kern der dingen wordt doordrongen. [...]

2 maart 1968 **AMATEUR-ARCHEOLOOG SCHRIJFT BOEKJE IN VIJF AFLEVERINGEN
TUINDER ONTSLUIERT GEHEIMEN DER PEEL**

250 HELDEN-PANNINGEN, 2 maart - "Ik beweer niets anders dan dat ik doorgedrongen ben in het rijk der geesten, in het rijk der levende geesten, in het andere zijn". Daarmee kondigt tuinder Leo Kluytmans - 61 jaar oud - in de buurtschap Grashoek van de gemeente Helden-Panningen een onthulling van Peelmysteries aan; o.a. wil hij de sluiers oplichten over een moord, die niet minder dan 17 eeuwen geleden in de Peel werd gepleegd. De moord op een Romeins veldheer waarvan skeletresten en delen van kleding en uitrusting in 1910 zijn gevonden.

255

ARCHEOLOGEN VAN naam hebben daarover nog geen klaarheid gekregen.

260 "Sinds 1 mei 1960 heb ik regelmatig contact met de vermoorde. In het begin was dat een moeilijk te verwerken samenzijn. Ik stapte in een andere dimensie, buiten de stof en natuurwetten vielen van mij af. Het is allemaal een ontzaggelijke belevenis geweest om plotseling een zo wijd bevattingsvermogen te hebben", zegt de Peeltuinder, die in het begin van deze eeuw alleen zes jaar lager onderwijs genoot in een missieschooltje midden in de Peelmoerassen. Nu schrijft hij in zijn voorwoord van

265 zijn boekje "Geheimen van de Peel": "ik ga zelfstandig mijn weg zonder mij door
futiliteiten te laten afleiden. Want ik ga geen kleine dingen beweren maar grote".
Zijn ontsluitende Peelgeheimen gaan in vijf afleveringen verschijnen. Hij geeft de
boekwerkjes voor eigen rekening uit. Voorlopig worden er een duizend exemplaren van
gedrukt.

270

Graf ontdekt

LEO KLUYTMANS was goed drie jaar oud toen het graf van de Romeinse veldheer op nog
geen drie kilometer afstand van zijn ouderlijk huis werd ontdekt. De zilveren met
goud bewerkte helm de delen van kostbare lederen kleding en schoenen worden in 't
275 rijksmuseum bewaard. "Er is rond die vondst in Peelverhalen en romans veel
gefantaseerd. Door stom toeval ben ik achter de waarheid gekomen. Want waarom moest
ik vijftig jaar lang wachten eer ik die plek bezocht. Als amateur-archeoloog had ik
voordien al de hele Peel doorzocht. Het graf van de Romeinse soldaat meed ik tot die
historische noodzakelijke tocht op de eerste mei 1960".

280 EEN JAAR na de geweldige Peelbrand van 1959 was het stuk Peel met het graf van de
Romein worden ontgonnen. Twee dagen voor de ploeg er in zou worden gezet trok Leo
Kluytmans er heen. Hij vond er dezelfde dag een molensteentje zoals de Romeinen
gebruikten om uit de hand te malen. Hij vond ook vijf kleine uit vuursteen gehouwen
scherpe pijlpunten en 'n bronzen ringetje.

285

Visioen

HET LIJKT allemaal heel erg onwaarschijnlijk maar de Peeltuinder meent het als hij
zonder met de ogen knippen zegt:
290 "Ik kreeg een schok. Ik zag het visioen van die moord in 330 geheel voor me. Mijn
stoffelijk onderzoek bracht me op slag binnen de onstoffelijke wereld".
Zijn vrouw en twee dochters luisteren argwanend toe. "Hij heeft mij ook willen
betrekken in zijn contacten met de Pee-geesten. Maar ik blijf er buiten", zegt mevr.
Kluytmans. Ze heeft trouwens met die twee dochters en de vier zoons haar handen vol
aan het tuindersbedrijf dat Leo's vader rond de eeuwwisseling ontworpen aan de woeste
295 Peel. "Ik heb er zelf geen zin meer in en geen tijd meer voor Die Peelhistorie neemt
me helemaal in beslag", zegt de tuinder.

HET MEER DAN merkwaardige verhaal van Leo Kluytmans komt – heel verkort

– hierop neer: De vermoorde veldheer noemde tijdens dat visioen zijn naam. Helaas
300 viel ik hem te vlug in de rede en weet ik niet meer of het Basilius of Basilios was.
In het laatste geval moet hij een Griek in Romeinse dienst zijn geweest. Hij was erg
rijk. Hij heeft zich niet zoals de verhalen tot nu toe luidden, uit liefdesverdriet
in het moeras gestort. Hij is vermoord. Zijn moordenaars hebben hem met twee van de
vijf door mij gevonden pijlpunten neergeschoten en daarna met de knotsen de schedel
305 ingeslagen. Daarom zijn er gaten in de helm, die nu in het rijksmuseum wordt bewaard.
Twee stenen knotsen heb ik op nog geen meter van zijn graf teruggevonden. Hier zijn
ze. Het wemelde in die tijd in de Peel van Romeinen. Het was hun rijkste
jachtterrein. Basilius heeft mij dat alles zelf verteld. Hij zelf was commandant van
het gardekorps Stablesia van het zesde legioen.

310

LEO KLUYTMANS is ook bij 't stoffelijk onderzoek nog enkele details

over de identiteit van zijn Romein te weten gekomen. Uit gevonden munten en de
inscripties in de helm meent hij te moeten afleiden dat de Romein uit Constantinopel
naar de Peel is gekomen. "De geest van Basili(o)us is nu al zeven jaar lang latent
315 bij me. Hij maakt me duidelijk wanneer ik een goede combinatie van gedachten heb",
gaat hij onverdroten verder zich niet storend aan ongelovig glimlachen van zijn
toehoorders.

Peel-monsters

320 MET EVENVEEL overtuiging vertelt hij over Peelmonsters, die overal in de Peel te
ontdekken zijn. En over de wondere wijze waarop hij aan een pen geraakte toen hij zon
attribuut op zondag nodig had en er nergens een vond. In een stuk afgebrande
Peelheide vond hij diezelfde dag een half verbrande vulpen. De metalen dop had de pen
tegen het vuur beschermd. De rest was half verkoold. In dit verkoold stuk herkende
325 Leo Kluytmans weer een Peelduivel. Met die pen heeft hij de vijf afleveringen van
zijn "Peelgeheimen" geschreven.

HIJ WEET dat zijn verhalen ongeloofwaardig klinken. "Zeker van iemand die nooit
geleerd heeft te spreken en amper geleerd heeft te schrijven", zegt hij zelf. En
daarom zegt hij in het voorwoord van zijn geschrift ook: "De beste houding ten
330 opzichte van deze onthullingen is er een van zwijgend verwerken. Want al lijkt dit

eigendunk, het gezag in deze rust bij mij".

7 maart 1968 **Peelgeesten** [brief van H. Linssen uit Selfkant]

335 Als trouwe lezer van het Limburgs Dagblad heb ik ook het artikel over "geesten" en
geheimen van de Peel gelezen. Naar aanleiding daarvan wil ik opmerken dat de geesten
over wie honderden jaren geleden in de Peel moet zijn gesproken nu toch wel verdwenen
zijn. Op één uitzondering na. Anders sprak die tuinder uit Helden-Grashoek niet zo'n
domme taal.

340 Wat die gouden helm betreft die in 1910 werd gevonden: er is geen sprake van een
moord op die ridder. De zaak ligt eenvoudig zo: een turfgraver stootte tijdens
graafwerkzaamheden op iets hards. Hij groef verder en haalde stomverbaasd de gouden
helm tevoorschijn. Verder zoekend werden er nog 32 gouden Romeinse muntstukken
gevonden, alsmede de nog intact zijnde hakken van de schoenen van de ridder en twee
zilveren sporen.

345 Na de vondst liepen alle dorpsgenoten van de vinder – hij woonde op de Meyelse dijk
onder Nederweert – uit om de schat te zien. Voor een dubbeltje heb ik zelf alles
mogen bekijken. In de helm zaten inderdaad twee deuken, maar die waren afkomstig van
't stoten met de spade en niet zoals de tuinder meent van slagen met knuppels. De
vinder, die ik persoonlijk heb gekend, heeft voor de helm een bedrag van f2.400.–
350 ontvangen. De Maatschappij van de Peel heeft waarschijnlijk ook nog een aandeel in de
vergoeding gehad. Na restauratie in Leiden is de helm indertijd geschat op een waarde
van 500.000 gulden. Het zou de enige helm zijn die tot nu toe gevonden werd.

De tuinder zou ik willen adviseren die gevonden halve vulpen (?) maar weg te gooien
en:

355 neem de spade weer ter hand,
bework daarmee je land
verzorg elke plant met verstand
dan blijven de Peelgeesten op verre afstand.
HOENGEN (Zelfkant) H. Linssen

360 6 mei 1970 **VPRO brengt documentaire over Ziener van de Peel**

VENLO. 6 mei – Televisiekijkend Nederland kan morgen tussen half acht en acht uur via
het eerste net kennis maken met Leo Kluijtmans (64) uit Helden-Grashoek. Hij is
overigens beter bekend als "De ziener van de Peel". Twee dagen lang is een VPRO-ploeg
365 in Kluijtmans' hoeve "het Volkmeer" en in de uitgestrekte Peelvlakte aan het werk
geweest, om wat van de magie en mystiek in die omgeving in beeld en geluid te vangen.
Profeet en amateur-archeoloog Leo Kluijtmans – "ik kom uit het turfproletariaat" –
over de opnamen: "Een half uur is eigenlijk veel te kort. Ik zou urenlang moeten
kunnen vertellen. Maar misschien komt dat nog wel". Intussen heeft nl. de AVRO-tv al
370 contact met hem opgenomen over een volgende uitzending. De tv-kijkers krijgen
morgenavond ondermeer opnamen te zien van de zogenaamde Romeinenplek, waar in 1910
het graf van een Romeins officier werd gevonden. De helderziende, die zegt vroeger
mensen te hebben genezen, vond de televisie-opnamen allesbehalve gemakkelijk: "Ik heb
375 in die twee dagen meer geleden dan in een hele week hard werken. Ik moest me telkens
opnieuw enorm concentreren om in een minimum aan tijd mijn gedachten zo zuiver
mogelijk te formuleren. Het was onnoemlijk zwaar, vooral omdat alles geïmproviseerd
was".

Een tipje van de sluier die om Leo Kluijtmans en zijn magische arbeid is geweven,
proberen Paul en Ton Hasebos morgen in het programma "Mystiek. Leo Kluijtmans.
380 Hekserij. De Peel" op het scherm op te lichten.

31 december 1975 **Nadere informatie van Dick van de Bovenkamp in Helenaveen:**

385 Mijn beide zusjes Elisabeth en Johanna werkten beiden bij Adriaan Bos, Jo had een
streepje voor. Het archief van de Maatschappij bevond zich in een kluis van de
Maatschappij Helenastraat 6. Toen in de Tweede Wereldoorlog Helenaveen geëvacueerd
werd omdat de geallieerden dichtbij waren, hebben de Duitsers de kluisdeur met
springstof geopend. Een deel van het archief kwam op straat te liggen, een deel bleef
in de kluis. Bij terugkeer heeft men zo goed mogelijk alles weer verzameld.

390 **Correspondentie met Huub Kluijtmans (en anderen)**

31 december 2009 **Nadere informatie m.b.t. de verzameling van A. Bos in twee delen:**
[bron: Huub Kluijtmans]

1. Zover ik weet zou niet alleen deze zilveren beker [zijn] maar ook een Romeinse
395 fibula waar nog leer-resten verbonden waren. Al deze zaken moeten afkomstig zijn van
de erven van Adriaan Bos, bekend van zijn brief omtrent de vondst van de Romeinse
resten aan het Rijksmuseum van Oudheden van 11 december 1911.

Adriaan Bos overleed in april 1931 plotseling aan een herseninfarct.
Mogelijk zijn ook handvol zilveren en mogelijk ook gouden Romeinse munten hierbij
aanwezig geweest. Althans dat vertelde mijn vader via de overlevering van
400 huishoudster Jo Essevelt-van de Bovenkamp.

Jo van de Bovenkamp is geboren in 1913 en overleden in 1990 of daar omtrent, zij was
erg geliefd bij Adriaan Bos, wegens haar nette voorkomen en haar fantastische
kookkunst. Dat heeft haar nog enige levende broer Dick uit Helenaveen mij enkele
maanden geleden nog verteld. Dick vertelde er ook bij dat het verhaal over die
405 zilveren beker hem niet bekend was, hij was ook bijna 20 jaar jonger dan zijn oudere
zus! Hij zei letterlijk: "dit is heel goed mogelijk, ze vertelde wel meer over
Adriaan Bos maar dat ging meer over autorijden".

Bos had een auto gekocht en liet zich door een jonge meid van 17 jaar rondrijden,
later heeft ze ook op zijn kosten in Helmond rijbewijs mogen halen!

410 2. Adriaan Bos was een heel eigenzinnige man die er zijn "principes" op na hield, zo
had hij nagenoeg geen of weinig contact met de gewone man.

Het verhaal van die trappen-kast stamt uit de tijd kort voor zijn dood, dus uit 1930
of begin 1931. Jo van de Bovenkamp was toen een meisje van 16 of 17 jaar, ze geboren
415 in 1913, dus tel maar uit. Ze vertelde mijn vader [Leo Kluijtmans], en daar weet ik
het dus ook weer van, dat er een zilveren drinkbeker in de kast stond waarin gouden
en/of zilveren? munten in zaten. Of die munten afkomstig waren van de [Peel]vondst is
onzeker maar wel waarschijnlijk.

Bos vond namelijk de munten in een holte van een turf die enkele dagen voor de vondst
420 gestoken was. Hij heeft aan Smolenaars en andere turfgravers gevraagd, waar, wat en
hoe zaken al eerder gevonden waren.

Op de plek van die eerdere vondst heeft hij minstens een schoen en veel leer-resten
uit het onderliggende zwart-veen getrokken. Die grote lappen leer waren niet kapot
gestoken en hingen in zijn trappen-kast.

425 Bos heeft toen voor zichzelf een reconstructie gemaakt waar gestoken natte turven in
slag lagen die van die plek afkomstig waren.

En in een van die turven heeft hij in een holte die munt-schat ontdekt.
Nu vermoed ik dat hij alleen het kleingeld eruit heeft gehaald en aan Smolenaars
heeft overhandigd. Zo schrijft hij het tenminste in zijn brief van 11 december 1911
430 aan het Rijksmuseum van Oudheden (Holwerda), dat zou je daaruit kunnen op maken.
Na zijn dood is zijn inboedel bij zijn familie terechtgekomen. Ik weet dat hij een
zus of nicht had in Hilversum, deze vrouw was zijn wettige erfgename.

Ze is heel oud geworden, wel ergens midden 90, en overleden rond 1980.

[Dit moet dus zijn: J. Baronesse VAN BOETZELAER-BOS en haar echtgenoot
435 R.W.C. Baron VAN BOETZELAER.]

16 november 2010 **De familie van Beurden, later van Schoonhoven van Beurden**

geboorte Alexander Franciscus van Beurden op 28 juli 1857 te Grave

geboorte Millanie Maria Hubertina van Schoonhoven te Roermond

440 Alexander Franciscus van Beurden trouwt Millanie/Melanie Maria/Marie

Hubertina/Hubertine van Schoonhoven op 18 oktober 1881 te Roermond

Alexander Franciscus van Beurden overlijdt 27 maart 1934 te Maastricht

Melanie Marie Hubertine van Schoonhoven overlijdt 21 mei 1930 te Amersfoort

445 kinderen:

Adèle Cornelia Anna Hortense van Beurden op 29 augustus 1882 te Roermond (vanaf 4
augustus 1905 verandert de achternaam in van Schoonhoven van Beurden); trouwt
Bernardus Philippus Bartholomeus Hegeman op 19 januari 1909 te Roermond;

450 Alexander Franciscus Willem Emile van Beurden op 28 oktober 1883 te Roermond (vanaf 4
augustus 1905 verandert de achternaam in van Schoonhoven van Beurden); trouwt Rebecca
Palache op 21 april 1908 te Amsterdam; overlijdt 21 juli 1929 te Venray

Franciscus Alexander Martinus Melanius van Beurden op 4 december 1885 te Roermond

455 (vanaf 4 augustus 1905 verandert de achternaam in van Schoonhoven van Beurden)

Albert Jozef Raymond Emiel van Schoonhoven van Beurden

460 Melania Mathilda Maria Mariella van Beurden op 10 januari 1887 te Roermond (vanaf 4 augustus 1905 verandert de achternaam in van Schoonhoven van Beurden); trouwt Louis Joseph Lommen op 17 juni 1919 te Roermond

465 Hortense Adèle Melanie Mathilde van Beurden op 6 augustus 1888 te Roermond (vanaf 4 augustus 1905 verandert de achternaam in van Schoonhoven van Beurden); overlijdt 4 januari 1941 te Maastricht met de achternaam van Schoon Beurden

Mathilda Alina Maria Wilhelmina van Schoon Beurden op 19 februari 1892 te Roermond; trouwt Charles Louis Hubert Truijen op 24 december 1924 te Amersfoort

470 Victor Rudolf Anselm Joubert van Beurden op 22 januari 1900 te Roermond (vanaf 4 augustus 1905 verandert de achternaam in van Schoonhoven van Beurden)

475 Albertus Josephus Raymond Emile van Beurden op 28 januari 1902 te Roermond (vanaf 4 augustus 1905 verandert de achternaam in van Schoonhoven van Beurden); trouwt Anna Clementia Christina Henriette de Bert op 1 oktober 1930 te Utrecht; overlijdt ca 1950

16 december 2010 **e-mail van Huub Kluijtmans**

Geachte heer Theelen,

480 Hierbij neem ik de vrijheid om te reageren op uw artikel over A.F. van Beurden en zijn rol bij de vondst van de Peelhelm. U weet het artikel is door u per mail verstuurd en komt dan overal terecht, zo ook bij mij.

Met bewondering heb ik je relaas gelezen en nog eens gelezen.

485 Mijn reactie is heel positief, omdat ook uw reacties ongetwijfeld zullen gaan bijdragen aan de discussie hoe die helm en alle andere vondsten ooit in de Peel terecht zijn gekomen.

Hoevel over de juiste vondst datum van de Helm toch een paar kanttekeningen plaats. Uw stelling betreffende het verdwijnen van veel de vondsten is juist!

Er is enorm veel verdwenen niet alleen door zoals u beweerd door van Beurden maar ook door turfgravers, "goudzoekers" en door Adriaan Bos.

490 Bos heeft weel en aantal zaken teruggeven maar heeft ook veel achter gehouden en dat is later definitief kwijt geraakt.

Hierover heb ik een verhaal in mijn boek E palude emergo geschreven, helaas is dit verhaal te laat in mijn geheugen tot leven gekomen.

Ik wist het maar het was in de grauwe hersenmassa blijven steken.

495 En verdomme ik herinnerde me het verhaal van mijn vader pas weer toen ik mijn boek klaar had. Hij heeft een getuige gesproken die al die zaken die hij in een kast onder de trap bewaarde gezien en omschreven, niet een keer maar wel 100 keer.

Het blijkt dat inderdaad een paar dagen voor de 17 Juni (officiële vondstdag) reeds andere zaken gevonden zijn wat duidt op een tweede slachtoffer

500 Hij heeft twee dagen voordat de Helm gevonden werd op de plek waar al eerder vondsten zijn gedaan.

Het zit zo, toen Smolenaars en consorten de Helm vond werd duidelijk dat ze al dagen lang op vondsten stootten. Maar deze turfgravers realiseerden zich toen nog niet dat deze vondsten deel uit maakten van een grote vondst die twee dagen later plaats vond.

505 Ik ga u niet aanvallen over de dag van de vondst of die op 15 of 17 juni was, maar dan waren die eerdere vondsten ook al een paar dagen vroeger.

Bos liet zich ter plaatse informeren over die eerdere vondsten en aan de hand van die conclusies, reconstrueerde hij waar de turven in slag waren gelegd welke op die plek gestoken waren. En naar het schijnt heeft hij in een van die turven die al een paar dagen in slag lagen een in holte de munten gevonden. Die heeft hij meegenomen en slechts het kleingeld aan Smolenaars terug gegeven, dit schrijft hij ook in zijn brief van 11 december 1911 aan het RMO.

Als je deze brief ontleedt, dan kun je in feite de hele vondst reconstrueren.

Hartelijk dank voor je opmerkingen over van Beurden.

515 Op die kranten artikelen kom ik nog een terug .

Met vriendelijke groet.

Huub Kluijtmans

520 Eindhoven, 16 december 2010

Beste Huub,

Ik weet helaas niet welk stuk je gelezen hebt, ik heb meerdere stukken geschreven en naar een zeer beperkte kring gestuurd. Van Beurden schrijft in het blad Buiten 15 juni 1910 en zo houd ik dat aan. Dat er al eerder wat is gevonden, zou heel

525 aannemelijk kunnen zijn.

Blijft een feit dat je het woord gisteren in een krant die maar enkele dagen per week verschijnt niet letterlijk kunt nemen, en dat de communicatiemiddelen niet zo waren dat je in (zeg) 12 uur een verslag kunt schrijven, versturen naar de krant (in Rotterdam bijvoorbeeld) en dan nog laten drukken en verspreiden.

530 Wat jij waarschijnlijk niet weet en ook niet kunt weten, omdat niet nauwkeurig naar de kranten is gekeken, is dat A.F. van Beurden een verzamelwoede had.

Het één na laatste deel van het project wangstuk van de Peelhelm is de familie van van Beurden opsporen.

535 Er waren 9 kinderen en daar de nazaten van hebben wellicht de spullen in bezit. Hoe die op te sporen?

Dat is moeilijker dan het lijkt. Als hij in 1934 in Amersfoort overlijdt, moet zijn huis zijn leeggehaald. Daarin is m.i. het wangstukje terug te vinden, tenminste als mijn theorie klopt. Kleinkinderen en ook achterkleinkinderen hebben geen idee van de geschiedenis van hun opa, en weten ook niet van een erfenis, hoewel er talloze objecten in zijn nalatenschap te vinden moeten zijn, zoals munten, zegels, perkamenten, e.d. Ik heb hiervan een omschrijving gemaakt. Eind december 1934 is zijn bibliotheek in een veiling in Tilburg verkocht, kleinere voorwerpen hebben hierin niet gezeten.

545 Familieleden weten dus van niets, maar willen wel meewerken, maar verder dan wat namen kom ik niet. Dat neemt niet weg dat ik van alle 9 personen weet waar ze woonden en of ze kinderen hadden. Daarop richt zich nu het onderzoek.

De laatste stap is dus - als het voorgaande definitief resultaat heeft - de bezittingen van 75 jaar geleden te bestuderen.

550 Tien dagen geleden heb ik een brief naar het Rijksmuseum van Oudheden gestuurd met het verzoek een landelijke zoektocht te starten door een uitgebreid artikel in een krant te laten opnemen, waarin namen en details worden genoemd en de vraag: Weet iemand iets waar de spullen naar toe zijn?

Later bedacht ik een oproep in een TV-programma als Tussen kunst en kitsch.

555 Dat moet nog verder uitgewerkt worden, maar ik heb nog niets van het RMO gehoord, ook geen ontvangstbevestiging. Als jij refereert naar deze brief dan lijkt het me beter dat ze mij op de hoogte stellen. Maar waarschijnlijk is het een ouder artikel. Zie voor de brief naar de bijlage. De brief bevat in kort bestek de gang van zaken tussen 15 juni en 2 juli. Wat er later is gebeurd, bijvoorbeeld m.b.t. A. Bos is (waarschijnlijk) minder interessant.

560 Indien je meer informatie wilt, laat het maar horen.

Paul Theelen, kleinzoon van meester Theelen in Helenaveen
040-2814621 l.theelen@onsneteindhoven.nl

17 december 2010 **e-mail van Huub Kluytmans**

565 Dag Paul,

Het is verdomd interessant waar jij achter aan zit. Ik zit ook achter de wangklep aan maar heb daarover een heel ander theorie.

Ook ik kan er ver naast zitten, maar ik heb de bange vermoedens dat al in de Napoleonstijd door de onderprefect van arrondissement Kleve, de Baron Karel van

570 Keverberg verkocht is.

Hij is ook de sierschijf van Helden in Parijs geweest, het is een duizendste geluk dat die niet verkocht is.

Ik heb dit ook aan Keverberg kenner bij uitstek, Gerard Venner gevraagd.

575 Hij kent er geen correspondentie over maar, zegt dat er van Keverberg niet alle zaken bekend zijn. Er liggen nog op diverse plaatsen resten en stukken in archieven van nazaten, die tot heden niet toegankelijk zijn.

Maar het is verdomde interessante materie.

Ik ben blij met jouw visie en bemoeiingen in deze mysterieuze zaak.

580 Als die wangklep ergens zou opduiken of in Parijs of in de nalatenschap van, Beurden of bij de erven van Adriaan Bos.

Zou dat een geweldige aanwijzing zijn dat niet allen veel is verdwenen maar dat er voor eens en altijd eens een einde komt aan die offergaventheorie die binnen de archeologie als de definitie van de Peelvondst als enige wetenschappelijke onderbouwd bewijs zou zijn. Gezien het grote vondst gebied verdeeld over een grote oppervlakte

585 en verschillende vondst dagen is dit namelijk onmogelijk.
Voor al Carol van Driel en stadsarcheoloog Nico Arts zijn helemaal overtuigd van een devotie, en dat terwijl ze van de vondst omstandigheden geen deskundige onderbouwing hebben.

Zie blz 49 brief Adriaan Bos op blz. 49 van mijn boek E palude emergo.

590 groet.

Huub Kluijtmans

Eindhoven, 17 december 2010

595 Geachte mijnheer van Wegen (en ook Huub Kluijtmans),

In 1910 werd in Helenaveen de Peelhelm gevonden die nu al 100 jaar te bewonderen is in het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden. Volgens Leo Kluijtmans, de vader van Huub Kluijtmans, werd een jaar later ook een zilveren beker gevonden in het veen, zie bijlage. Dit zou zich rond 1970 bevinden in een jachtslot te Loosdrecht.

600 Kan het zijn dat deze beker zich in het museum Sypesteyn bevindt? Dat zou een kleine sensatie zijn!

met vriendelijke groeten,

Paul Theelen 040-2814621 l.theelen@onsneteindhoven.nl

Paul, Huub, André,

605 Alle informatie 'n keer doorgenomen en toch 'n aantal opvallende zaken, tegelijkertijd weer meer raadsels rond de vondst van de gouden helm.

· De verwijzingen naar vondsten van een wijnvaatje en drinkbeker vind ik erg vaag. Ik zie die op dit moment ook slechts door één bron genoemd: Leo Kluijtmans.

610 · De dubieuze rol van Van Beurden is voor mij echt nieuw, temeer daar hij als "agent" voor het Leids museum optrad: enerzijds verkenningen voor het museum uitvoeren en informatie verzamelen, anderzijds zaken achterhouden voor het museum. Vreemde combinatie!

· Héél bijzonder: het feit dat in nogal wat publicaties nadrukkelijk wordt gesproken over twee gevonden wangkleppen.

615 · Die vermelding, van een 'complete' gevonden helm, moet ook bij Holwerda bekend zijn geweest. Toch herinner ik mij een brief uit Leiden waarin Smolenaars het verzoek krijgt nog eens te gaan zoeken naar de ontbrekende wangklep.

620 · Het meest bijzondere: de helm is niet gevonden op 17, maar op 15 juni 1910. De verklaring die Paul daarover geeft en de verwijzingen naar gepubliceerde krantenberichten, vind ik heel aannemelijk.

Oplossen doet 't allemaal nog niet veel en waarschijnlijk zal die helderheid er ook nooit komen....

Groeten,

Gerard

625

19 december 2010 **e-mail van Huub Kluijtmans -1-**

Dag Gerard,

Mij moet toch even iets van het hart. Ik ben blij met jouw mening in deze discussie, laten we dat voorop stellen. Maar soms ben je te snel om een antwoord te eisen .

630 Dat kan gewoon niet en is bijna onmogelijk.

Daarvoor is bij de vondst en de dagen erna te veel belangrijke informatie verloren gegaan.

635 We zijn van jouw gewend dat alle nieuw mogelijkheden, opties of hypotheses in de vondstomstandigheden van de Gouden Helm, zeer kritisch beken worden, dat vind ik ook erg belangrijk want dan ga je soms over bepaalde zaken toch wat verder nadenken en mogelijkheden uitsluiten.

Hoe de Gouden Helm en alle daarbij behoorde andere vondsten ooit in de Peel terecht mag zijn gekomen is en blijft en raadsel.

640 Samen proberen we aan de hand van alle zaken die bekend zijn en alle opties die tot mogelijkheid behoren om samen stukje bij beetje een vinger achter dit mysterie te krijgen.

645 Ook Paul Theelen draagt daar aan belangrijke mate aan bij. Hij bekijkt een aantal zaken uit een heel ander perspectief. Hij komt met het verhaal dat die Frans van Beurden mogelijk een aantal belangrijke zaken heeft achterover gedrukt. Dat ga ik zeker niet bestrijden dat zou wel eens heel goed mogelijk kunnen zijn. Waarop hij die informatie vandaan haalt is mij niet bekend, weet ik niet maar vind het wel belangrijk. Hij komt ook met een theorie dat de Gouden Helm wel eens twee dagen vroeger is gevonden als tot nu toe bekend. Daar heb ik grote twijfels bij en ga er ook niet over in discussie. Maar dit verandert niets aan de kern van dit mysterie,

650 dat is hoe de Gouden Helm daar terecht is gekomen.
Daar verandert de vondstdag niets aan.
punt 1
spreek jij over vaag!?! hoezo vaag? Dit is niet verzonnen of zo die beker is daar
gevonden!
655 Maar door Adriaan Bos mee naar huis genomen en na zijn dood onder zijn erfgenamen
verdeeld.
Die wisten bij God niet hoe oom Adriaan ooit aan die beker is gekomen!
Gerard, dit zijn overleveringen van vondstgetuigen en van huishoudster Jo Bovenkamp
die heeft die beker gezien bij Bos in de trappenkast. Hij lag vol gouden munten ook
660 afkomstig van de vondst. Wij hopen hen te traceren in dit museum van het kasteel te
Loosdrecht. Vind het dan nog steeds vaag?
punt 2
Die opmerking van Paul Theelen over van Beurden is voor mij niets bijzonders. We
hebben het hier over 100 jaar geleden en alle mensen die met bodemvondsten bezig
665 waren bijna zonder uitzondering voor eigen gewin bezig.
Daar kan Paul Theelen wel eens helemaal gelijk inhebben.
punt 3
Die wangkleppen daar is veel over te doen. Feit is dat die tweede wangklep nooit
gevonden is en dat men aan de Helm kon zien dat die ontbrekende wangklep met geweld
670 van de Helm gerukt of geslagen is. Dit duidt op geweld
Precies jij geeft zelf al bij punt 4 aan dat Smolenaars op verzoek van leiden op zoek
ging naar die ontbrekende wangklep. Nu geloof je ook zelf wel dat hij echt niet was
gaan zoeken als hij wist wie ze had of überhaupt gezien of er van gehoord had.
Dus Gerard, die rechterwangklep is nooit gevonden althans niet bij de hoofdvondst
675 tussen 15 en 17 juni 1910 in de Peel.
Bij dat laatste punt vallen mij ogen uit mijn hoofd. (om de woorden van de minister
te gebruiken)
En dat schrijft Gerard Veldhuizen!, lees ik dat goed?
Jij bekritiseert alles en iedereen als het niet om keiharde feiten gaat. (en dat mag)
680 Nu beweert Paul Theelen dat die Helm en andere zaken twee dagen eerder gevonden zijn?
En dat neem jij klakkeloos aan? Dat meen je toch niet. Daarvoor zijn er te veel
andere bewijzen, te veel om op te noemen.
Maar Paul mag dat zeggen, daar is niets mis mee, maar het is niet zo.
De Helm is echt op 17 juni gevonden in de namiddag om 15.00 uur.
685 Ben blij met je laatste zin, de oplossing zal er nooit komen. Juist, die komt er ook
niet, hoeft ook niet.
Het is en mag een mysterie blijven, wat inmiddels wel duidelijk is dat die spullen
daar nooit als offer zijn neergelegd, daarvoor zijn er te veel dingen die in een
andere richting wijzen.
690 Maar wat er wel inmiddels allemaal bekend is dat, het onmogelijk is dat hier sprake
is van een z.g. Godenoffer.
Ik zou graag zien dat jij je kritische pijlen eens tegen die onzin afvuurde.
Groet.
Huub Kluijtmans

695
Eindhoven, 19 december 2010
Heren,
Geen ruzie a.u.b. over wat ik heb aangeleverd. Anders dan enkelen wellicht denken
zijn mijn conclusies onbetwistbaar, anders geef ik dat wel aan door waarschijnlijk
700 o.i.d. te schrijven. De datum blijft onbetwistbaar 15 juni 1910, zie de bijlage van
Buiten, met een provisorische kopie van het allergrootste deel van het artikel.
Of de vondst de resten zijn van een overleden officier of een offer, DAT zal wel
nooit met zekerheid te zeggen zijn, maar ik nijd toch naar het laatste, met de
aantekening die ik hoorde dat een militair die met pensioen ging geen wapens e.d.
705 meer nodig had en het aan de goden schonk om de rest van zijn leven te zegenen. Dat
zal hij dan wel onder een laag zand verborgen moeten hebben, omdat een andere vinder
het dan snel meegenomen zou kunnen hebben.
Van Beurden is degene die de ontbrekende stukken heeft verworven, hoewel deze ook aan
A. Bos verkocht kunnen zijn. Leo's Kluijtmans versie in WITTE MAGIE klopt
710 waarschijnlijk in alle details, maar hij verzoon er van alles omheen, wat de hele zaak
ongeloofwaardig maakte, helaas zou ik zeggen. Hij was ook een mens van die tijd en
had interesse in de Peelhelm, iets wat anderen duidelijk NIET hadden. Zijn opmerking
over Loosdrecht heeft mij tenslotte overtuigt.
Als voorpublicatie het begin van een oproep aan een beperkte groep mensen om alle
715 gegevens die her en der verspreid zijn, bij mij in te leveren. Ik zal die dan netjes

opnemen en naar verbanden zoeken tussen alle beschikbare gegevens. M.i. is de wangklep te vinden in de nalatenschap van van Beurden, maar waar die zich bevindt is volstrekt onduidelijk, hoewel ik al wel contact heb gehad met kleinkinderen en achterkleinkinderen. De achteraf gevonden voorwerpen liggen in de nalatenschap van A. Bos of van van Sypesteijn. Ook daaraan wordt gewerkt.

720 Ik zou een landelijke oproep willen plaatsen in een krant, TV-programma of ander medium om de nalatenschappen die betrekking hebben op de Peelhelm te zoeken. Daarom de eerste oproep aan Huub: Wat heeft jouw vader voor aantekeningen achtergelaten en kan ik die alle eens kopiëren?

725 Het onderzoeksvoorstel is nog niet klaar, maar hierbij de aanzet. Voor details van het gevondene stuur ik je graag de onderleggende documenten. Ik wil nog eens duidelijk vermelden dat er zoveel in boeken beweerd is wat of niet te bewijzen is of ronduit onwaar, dat ik daar geen gebruik van kan maken, alleen artikelen uit de eerste hand zijn betrouwbaar genoeg.

730 Interessant hierin is de verschuiving van de inhoud van de inscriptie. Nu zou de naam van de officier precies bekend zijn, maar geen hond kan dat halen uit die inscriptie. Er is nog veel serieus onderzoek nodig, en heel veel had hierover eigenlijk niet geschreven moeten zijn, want net als de artikelen van van Beurden worden die klakkeloos overgenomen door een volgende generatie amateurgeschiedschrijvers!

735 groeten,
Paul Theelen

19 december 2010 **e-mail van Huub Kluijtmans -2-**

Dag Paul, dag Gerard

740 Dit is geen ruzie, Gerard ken ik al langer en is de criticaster, hij wil bewijzen zien die er gewoonweg niet zijn. Wij spreken elkaar soms op verheven toon tegen, maar hij is verder een heel aardige vent hoor niks mis mee. Als jij uit de nalatenschap van, van Beurden die wangklep boven water kan krijgen lever je natuurlijk onomstotelijk bewijs. Maar ondanks dat hij veel heeft achterover gedrukt geef ik je weinig kans.

745 Ik zoek de wangklep in Parijs. Maar die kans is natuurlijk ook heel erg klein dat begrijp ik. Ik wil alleen tegen Gerard zeggen dat wij zoeken en proberen verder te komen. Dat er verschillende conclusies zijn is ook duidelijk, maar de offergave is

750 onmogelijk. Dit omdat er veel is gevonden op een grote oppervlakte. Volgens mw. van Driel-Murray zou alles in een pakketje in het veen gestopt zijn. Dus dan zouden alle vondsten op een plaats geconcentreerd hebben gelegen. Over de opmerkingen van mijn vader wil ik maar een ding toevoegen. Jarenlang heeft hij tientallen eerste getuigen gehoord (ook Smolenaars) maar ze

755 vertelden in grote lijnen allemaal hetzelfde. Als jij die getuigenverklaringen als verzinsels en fantasie ziet, dan houdt hier onze discussie op. Jullie moeten voorstellen dat tussen 1930 en 1960 niemand, maar dan ook niemand buiten mijn met deze materie bezig was. Het was zijn levenswerk. Hij ging er destijds

760 geen ellenlange bewijsvoeringen over schrijven, voor wie? Had hij het maar gedaan dan was deze discussie nooit gevoerd. Dat was destijds niet nodig toen had er bijna niemand belangstelling voor. Toen waren er geen mensen als van Driel-Murray of Hans Joosten en anderen en zeker geen schoolkinderen uit Asten die met en grondboor een stuk (verstoord) veen

765 opboorden en hiermee een pollen onderzoek lieten verrichten. Daardoor is die offergave-theorie op gang gekomen door het jeugdjournaal Klokhuis geheten! Dat is allemaal klinkklare onzin. Bel de schoolmeester maar op. Hij heet Piet Blankers is gepensioneerd en woont in Meijel tel 077-4661514. Piet zegt het volgende, het begon als een les veldwerk biologie en eindigde met een

770 discussie over de veentoestand in de vierde eeuw. Dit is en was niet zo bedoeld en is volledig uit de hand gelopen omdat er enkele mensen van Medelio met name Jos Pouls er een sensatie verhaal van wilde maken ... En verdorie de wetenschap en de televisie viel over ons heen en het hele verhaal ging een eigen leven leiden. Dat was echt niet onze bedoeling geweest en niet de van een

775 onschuldige praktijkles aardrijkskunde! Zelfs Piet Blankers zegt nu had ik die wetenschappers en er maar nooit bijgehaald. groet.
Huub Kluijtmans

780 Eindhoven, 23 december 2010

Geachte mijnheer, mevrouw,
Al geruime tijd probeer ik te achterhalen waar de spullen (documenten, archeologische voorwerpen, onderscheidingen, fotoboeken, e.d.) van A.F. van Beurden terecht zijn gekomen. Als hij in 1934 overlijdt, wordt eind december 1934 in Tilburg zijn bibliotheek geveild, ruim 500 kavels groot, waaronder perkamenten, zegels en andere oude documenten.
Een deel (van de rest?) zou naar het Rijksarchief in Maastricht zijn gegaan. Al eerder, o.a. in 1910, had van Beurden aan het Rijksarchief spullen verkocht, er kan dus een vermenging zijn opgetreden van documenten, maar met de zoekfunctie op de website krijg ik minder dan 20 items te zien.
Is er een proces-verbaal (akte van overdracht) van de spullen die van Beurden u verkoopt en die hij na zijn dood nalaat?
Van Beurden verkocht ook spullen die hij legaal of illegaal verworven had, o.a. aan kasteel-museum Sypesteijn in Loosdrecht, zoals het er nu naar uitziet, maar ongetwijfeld ook aan vele andere mensen of instituten.
Waarschijnlijk bevindt zich in de nalatenschap een deel van de vondst rond de Peelhelm van 15 juni 1910. Zijn nazaten hebben echter geen weet van wat er met de spullen is gebeurd, die na zijn dood zijn vrij gekomen.
Bovendien moet niet onvermeld gelaten worden dat ook de "inhoud" van de artikelen op zijn zachts gezegd onbetrouwbaar is, veel is wellicht uit de duim gezogen. Al zijn geschriften zouden "besmet" verklaard moeten worden!
Als bijlage de geschriften van zijn hand en belangrijke data in zijn leven.
met vriendelijke groeten,
Paul Theelen 040-2814621 l.theelen@onsneteindhoven.nl

4 januari 2011 **e-mail van Huub Kluijtmans**
Geachte heer Theelen,
Mag ik uit deze mail begrijpen dat U de vraag bij museum Sypesteijn heeft gelegd naar aanleiding van die zilveren beker of die in dit museum is onder gebracht.
U schrijft in de aanhef Dhr. van Wegen, is dit de conservator van dit museum of heeft u hiermee al telefonisch contact gehad?
Zover ik weet zou niet allen deze zilveren beker maar ook een Romeinse fibula waar nog leer resten verbonden waren. Al deze zaken moet afkomstig zijn van de erven van Adriaan Bos.
?? bekend van zijn brief omtrent de vondst van de Romeinse resten aan het RMO van 11 december 1911 . Adriaan Bos overleed in april 1931 plotseling aan een herseninfact. Mogelijk zijn ook handvol zilveren en mogelijk ook gouden Romeinse munten hierbij aanwezig geweest zouden moeten mogelijk ook in dit museum aanwezig zijn.
Althans dat vertelde mijn vader via de overlevering van huishoudster Jo Essevelt-van de Bovenkamp. Jo van de Bovenkamp is geboren in 1913 en overleden in 1990 of daar omtrent, zij was erg geliefd bij Adriaan Bos, wegens heer nette voorkomen en haar fantastische kookkunst.
Dat heeft haar nog enige levende broer Dick uit Helenaveen mij enkel maanden geleden nog verteld. Dick vertelde er ook bij dat het verhaal over die zilveren beker hem niet bekend was, hij was ook bijna 20 jaar jonger als zijn oudere zus!
Maar dat hem dit zeker ook niet vreemd voorkwam. Hij zei letterlijk dit is heel goed mogelijk, ze vertelde wel meer over Adriaan Bos maar dat ging meer over autorijden. Bos had een auto gekocht en liet zich door een jonge meid van 17 jaar rondrijden later heeft ze ook op zijn kosten in Helmond rijbewijs mogen halen!
Tot slot verwacht u nog een antwoord van deze meneer van Wegen te ontvangen ?
In afwachting van uw antwoord.
Verblijf ik met vriendelijke groeten
Huub Kluijtmans

Eindhoven, 12 januari 2011
Beste Huub (en Gerard),
Hoewel ik je vader m.b.t. Basilius e.d. een fantast blijf vinden, heeft hij op weer een punt gelijk gekregen met zijn opmerkingen in WITTE MAGIE. Na het jachtslot nu zijn opmerking over eigendom van de Maatschappij. Het was in detail anders, het betrof twee aandeelhouders van Boetzelaer (aangetrouwde familie van de zus van A. Bos)
Mijn notitie hierover luidt als volgt:
4. Een volgend spoor is te vinden in het boekje WITTE MAGIE.
Een jaar later zou men nog een wijnvaatje hebben gevonden, met nog wijn erin. En ook een zilveren beker, die nu te vinden zou zijn op een jachtslot in Loosdrecht. Dit

lijkt alleen maar betrekking te kunnen hebben op kasteel-museum Sypestejn in Nieuw-Loosdrecht. De eigenaar, jonkheer van Sypestejn was vanaf 1910 bezig in stappen een nieuw kasteel Sypestejn te bouwen, dat hij gelijktijdig vulde met allerlei antiquarische voorwerpen die hij overal opkocht. De opmerking dat het kasteel toebehoord heeft aan de toenmalige directie Maatschappij Helenaveen, is echter niet te plaatsen. Toch kan er een kern van waarheid inzitten: De Maatschappij Helenaveen had waarschijnlijk her en der bezittingen. Ook probeerde de Maatschappij vanaf het allerprilste begin neveninkomsten te verwerven, dus inkomsten naast de winning van turf. Dus werden er gewassen als boekweit en tabak aangeplant, werd er turfstrooisel i.p.v. turf geproduceerd, en stond men open voor moderne ontwikkelingen. Het overtuigende bewijs hieromtrent is de volgende: Tot de aandeelhouders van de Maatschappij Helenaveen behoorden in 1910 o.a. baronesse C.W. van Boetzelaer uit de Bilt met 10 aandelen en W.B. [of W.C.] baron van Boetzelaer uit Maartensdijk met 12 aandelen.

860 De familie Bos was ook goed vertegenwoordigd als aandeelhouder van aandelen op naam. Voor 1910 geldt:
J.W. Bos uit Bussum 1 aandeel
J.A. Bos uit Bussum 1 aandeel
Dr. C.A. Bos uit 's-Gravenhage 10 aandelen

865 A. Bos uit Helenaveen 30 aandelen
B. Bos uit 's-Gravenhage 19 aandelen
In 1911 verandert het aandelenbezit:
J. Bos uit Overschie 3 aandelen
A. Bos uit Helenaveen 34 aandelen

870 B. Bos uit 's-Gravenhage 22 aandelen.
De opmerking van Leo Kluijtmans in WITTE MAGIE klopt dus volledig, maar de details waren hem onbekend.
Blijft mijn vraag aan Huub: zijn de aantekeningen van je vader m.b.t. de Peelhelm bewaard gebleven? In het boek van Pouls en Cromptvoets worden de verhalen van Leo Kluijtmans uitgebreid vermeld, maar verder als ongeloofwaardig afgedaan. Ten onrechte, want hij geeft zoveel details dat je dat niet kunt verzinnen.
groetjes,
Paul Theelen

880 12 januari 2011 **e-mail van Huub Kluijtmans**
Dag Paul,
Mijn vader wist verdomd goed hoe e.e.a in elkaar stak. Hij kende alle details van de Peel en van hun organisatie ook van hun bazige bazigheden die alleen maar in vete winsten geïnteresseerd waren.

885 Ik moet naar jou een opmerking maken.
Met je uitdrukkingen over die bovennatuurlijke ontmoetingen, kan ik ook niet meer concluderen als jij kunt. Dit moet je dan ook in een ander context lezen en er geen mening aan koppelen. Dit verhaal staat geheel op zich en levert ook verder geen ??
Ik haal mijn schouders hier ook over op, ik heb die Romein Basilius ook niet ontmoet en jij ook niet.

890 Wel belangrijk is dat verhaal over dat wijnvaatje, dat is pas een jaar later gevonden, aan de rand van het veen. Dit betekent dat het een tijdlang nadien nog rondgedobberd heeft en uiteindelijk tegen de hoge wal een definitieve plaats vond. Ik heb het honderden keren gehoord.

895 Jan van Woezik uit Helenaveen kende dit verhaal ook en kwam regelmatig bij mijn vader hierover filosoferen.
Ook over de niet vergane paardenhoeven die bestonden uit hoorn en waren niet vergaan. Kinderen speelden ermee en later hebben ze deze ergens in Helenaveen in de kachel gestopt maar omdat het een verschrikkelijk stank ontwikkelde er weer onmiddellijk eruit gegooid.

900 Jan van Woezik vertelde er altijd over maar Jan junior heb ik het gevraagd en die had het nooit van zijn vader gehoord. Ik zelf diverse keren.
Ik bedoel Jan van Woezik junior waarmee jij in het graven comité van de Helenaveense begraafplaats zit.

905 De verhalen waarover Cromptvoets en Pouls schrijven komen niet uit witte magie maar uit een ander boek Mystiek van de Oude Peel. Ik weet niet of jij dat boek hebt.
groet
Huub Kluijtmans

910 12 januari 2011

Huub,

Ik vraag me al langer af of je vader al de dingen die hij hoorde over de helm e.d. noteerde en later dan in zijn boek uitwerkte? Zijn die dingen allemaal weggegooid? Begrijp ik ook dat Pouls en Cromptvoets stukken van je vader hebben overgeschreven?

915 groeten,

Paul Theelen

12 januari 2011 e-mail van Huub Kluijtmans

Dag Paul.

920 Hij heeft veel opgeschreven maar helaas niet alles. In het begin (1960) schreef jij voor een krantje en daar staat nog e.e.a. in.

Sommige dingen schonk hij weinig aandacht aan omdat zaken die nu actueel zijn en mensen overal een vinger achter willen krijgen door met keiharde bewijzen een beeld van de toedracht te schetsen. Destijds waren er geen archeologen mee bezig en zeker

925 niet met devotie-theorieën. Archeologen konden en kunnen hier niets mee.

Die kunnen alleen maar aan de hand van opgravingen sporen proberen vast te leggen. Hij was niet mee bezig om een droge opsomming van allerlei zaken te maken om bewijzen af te dwingen. Hij was voornamelijk bezig met de bovennatuur. Aardse zaken waren voor hem onbelangrijk. Dus er is wel e.e.a.

930 Hij kende alle details rond de vondst, als hij nu zou leven en geconfronteerd worden met was er laatste jaar aan onzin de wereld in is geholpen.

Al die details ken ik ook, hoewel er een heel belangrijke te laat uit mijn herinnering ontwaakte. Dat was de vondst van de tweede Romein enkele dagen eerder, de vondst van Adriaan Bos van de beker en de holte in de turf vol munten.

935 De gouden en zilveren heeft hij samen met de drinkbeker en grote lappen leer achtergehouden. Ook de tweede fibula heeft hij later van een turfgraver gekregen.

Wij moeten proberen die drinkbeker en rechterwangklep boven water proberen te krijgen. Dit zal heel veel bewijslast in de schaal leggen. Als mijn vader dat van die drinkbeker nooit had opgeschreven was het verhaal en die drinkbeker nooit meer boven

940 water gekomen.

Ik hoop dat je slaagt met het vinden van die beker.

Pouls en Cromptvoets noemen dat allemaal verzinsels en mijn vader en fantast.

Ik kan je zeggen Pouls is een smerige vuile leugenaar en Herman Cromptvoets is geen verkeerde man maar heeft zich helemaal door die Pouls laten inpalmen. Hij heeft veel 945 dingen tegen beter weten doorgezet en dat verwijt ik hem. Hij wist beter, veel beter! Daarom is hij nu heel erg rustig omdat hij zoveel tegengas nooit had verwacht.

Ik weet niet of jij ook mail correspondentie voert met die twee, als dat zo is dan mag je deze mail ongecensureerd door sturen. Ik ben blij dat er inmiddels een 950 onafhankelijk onderzoek rondom alle die verhalen haar voltooiing nadert en ik ben heel blij dat die uitkomst naar geweld wijst.

Daarvoor zijn een aantal zaken die onmogelijk een op een offer-theorie wijzen. De uitslag van dit onderzoek zal in de loop van maart bekend gemaakt worden. Hieruit blijkt en dat kan ik nu al vertellen dat de offertheorie zeer onwaarschijnlijk is. Voor de rest, je bent goed bezig Paul.

955 groet.

Huub

Eindhoven, 14 januari 2011

Heren,

960 Hierbij een plattegrondje van GEMA, de trap van de eerste verdieping naar de zolder waar de geheime bergplaats moet zijn geweest.

Zie hieronder de tekst van Leo Kluijtmans m.b.t. Jootje en de kast.

Ik kom verder nog terug op de zogenaamde amateurs Pouls en Cromptvoets. Nu meen ik te 965 weten dat Pouls een onderzoeker is bij de Open Universiteit. In hun boek hebben ze in ieder geval heel belangrijke zaken gemist, en/of beter gezegd hebben ze het verhaal van Leo Kluijtmans niet serieus genomen. Dus hulde aan de vader van Huub!

groeten,

Paul Theelen

970 Het volgende verslag van Leo Kluijtmans zal feitelijk wel juist geweest zijn: *In 1910, toen de Romeinse helm en die Romein in de Peel gevonden is, toen die Smolenaars, die die vondst deed, die had in de winkel een grote kartonnen doos gehaald en daar had ie die helm inliggen en al die 975 bijvondsten. Ook nog een paar pijlen en zo van alles. Onderdelen, klokjes en zo en leer van het paard. Dat had ie vol. Maar toen heeft dien*

980 directeur Bos, die moet hem die leren mantel van die officier, die was
lastig te vervoeren voor die turfgraver, die moet ie hem afgetroggeld
hebben. Van Smolenaars. Maar zondagsmorgens, des zondags daarop, toen de
985 mensen allemaal, in de week werken ze hard en dan gingen ze 's zondags nog
een beetje naar de kerk, braaf, ook nog dat, maar in dien tijd ging Bos
naar de Peel naar die plek en van tien tot elf was dat allemaal verlaten,
die mensen die zaten mooi braaf te bidden, en hij aan het graven, en toen
vond ie nog een zilveren beker ja en daar wist geen mens iets van. Hij
990 heeft nog meer gevonden, ook munten had ie gevonden. Op z'n eentje had ie
zo zitten te modderen zondagsmorgens, toen de hele Peel vrij was. En daar
kom ik later pas achter, daar kwam ik pas dertig jaar later achter. Want
der woonde bij de directeur een meisje uit de Peel, waar ik goei kennis
mee had. Dat diende daar als meid. En op een goeien dag, een regenachtige
995 dag, zegt ze, komt meneer, ze noemden hem allemaal meneer, komt meneer bij
me en daar zegt ie: Jootje, zo heette dat meisje, Jootje, nou zal ik je
eens iets laten zien. Kom maar eens mee. En Jootje ging mee, ze was toen
een meisje van een jaar of zestien. En onder de trap zegt Jootje, en daar
maakt ie een soort geheime, want daar wisten we niks van dat die deur daar
was, daar maakt ie een soort geheime deur open en daar kwam een kast, een
1000 ruimte achter, een soort kast, een ingebouwde kast achter dat deurtje en
daar hing dan: Dat is nou die mantel van die Romein Jootje en dit is ook
van de Romein en toen haalde ie ook een beker, een mooi zilveren beker en
die was helemaal gegraveerd, zegt Jootje, en der zat een haakje aan, een
drinkbeker met een haakje aan. En toen in de kast haalde ie een potje
tevoorschijn en daar haalde ie een hoop munten uit. Kijk nou Jootje, dat
zijn die munten, die ik ook nog van dien Romein heb.

Eindhoven, 26 januari 2011

1005 Geachte mijnheer van Beurden,
Zeer hartelijk dank voor de levensbeschrijving van A.F. van Beurden. Er komen heel
veel bekende zaken in terug, maar ook volstrekt nieuwe, meer persoonlijke. Het was
toch wel een man met dadendrang, ook wel met visie.
Voor mij is o.a. van belang: maakt hij een opmerking, tussen alle andere
1010 gebeurtenissen, over zijn betrokkenheid bij de Peelhelm in 1910? Voor zover ik kan
nagaan is er weer niets van te vinden. Zijn betrokkenheid heeft hij zijn hele verdere
leven verzwegen, hoewel juist dat een wapenfeit van formaat zou zijn geweest. Dat
onderstreept alleen maar mijn wantrouwen jegens hem als het gaat over bepaalde zaken.
Hij was ook wel een goede "propaganda-man", vooral van zichzelf.
In de persoonlijke stukken komt hij best sympathiek over.
1015 Blijft een feit, dat zijn nalatenschap nog altijd spoorloos is, hoewel hij
karrevrachten spullen moet hebben achtergelaten!
Als ik toch een duidelijk spoor zou vinden, laat ik het u weten.
met vriendelijke groeten,
Paul Theelen

1020 27 januari 2011 Geachte heer Theelen,
Ik ben het met u eens dat uit het verslag Frans van Beurden eigenlijk best sympathiek
naar voren komt. Wat mij vooral opvalt is hoe de man zich blijkbaar heeft ingespannen
om naast zijn salaris een inkomen bij elkaar te sprokkelen. Zijn kinderen hebben
1025 goede opleidingen doorlopen en dat zal hem behoorlijk wat geld hebben gekost. Hij
verhaalt daarnaast ook van de kosten van het onderhoud van zijn zoon Franciscus die
blijkbaar vanaf 1909 18 jaar in een gesticht opgenomen is geweest tegen fl. 700,--
per jaar. Daarnaast onderhield hij blijkbaar ook zijn schoonmoeder en had hij nog
jonge kinderen. Als Van Beurden al delen van de schat naar zich toetrokken heeft
1030 lijkt het me het meest voor de hand liggend dat hij deze delen kort daarop verkocht
heeft en dat deze niet meer in zijn nalatenschap aanwezig zijn geweest. Mij lijkt het
het meest voor de hand liggend dat kort na 1910 de ontbrekende onderdelen van de
schat terecht gekomen zijn bij een kapitaalkrachtiger verzamelaar.
Van Beurden moet een groot netwerk moeten hebben gehad van belangstellenden zo blijkt
1035 wel uit zijn eigen levensbeschrijving. Op pagina 21 verhaalt hij bijvoorbeeld van een
lezing die hij zou hebben gehouden voor 150 Duitse en Hollandse professoren en hij
heeft blijkbaar ook geregeld in Duitsland gereisd en moet daar ook een aanzienlijk
netwerk hebben gehad. Vanaf 1910 zijn er een flink aantal reizen beschreven. Zo is er
kort na 1910 sprake van een reis naar Hildesheim en Marburg. Misschien bevinden zich
1040 daar collecties waar vergelijkbare voorwerpen als de voorwerpen die ontbreken zijn
aan te treffen?

Sterkte met uw navorsingen. Ik ben erg benieuwd naar de uitkomst en ik zou het op prijs stellen om door u op de hoogte gehouden te worden.

Met vriendelijke groet,

1045 A.J.P. van Beurden

Eindhoven, 30 januari 2011

Geachte mijnheer van Beurden,

1050 Zoals u wel duidelijk is ben ik vooral geïnteresseerd in de betrokkenheid van uw achternaamgenoot bij de vondst van de Peelhelm. Weer meldt hij hierin daarover niets. Eigenlijk meldt hij niets in 1910 en 1911, hoewel hij wel degelijk uitgebreide landmetingen heeft verricht in de Peel. Voor mij weer een aanwijzing dat hij iets te verbergen heeft. Hetzelfde geldt voor zijn boekje m.b.t. nieuwe wegen door Limburg en Brabant: daarin noemt hij wel de vondst, maar schrijft niets over zijn eigen

1055 bijdrage. Daarmee worden mijn verdenkingen al maar sterker. Ik kwam van hem wel de titel tegen van een boekje over Vogels' Studiebeurzen uit 1897, 96 bladzijden. Zou dat hetzelfde instituutje zijn als de door u genoemde studiebeurzen uitgifte voor personen met de naam van Beurden? Ze hebben het boekje o.a. in Maastricht in het archief; ik ken de inhoud helemaal niet. RHCL: MaEB134 en

1060 in Roermond 21F44. Iets verrassends was de naam Marie Mertens, de dienstbode. Dat kan wel eens de zus van mijn oma Cecile Mertens zijn. Van haar heb ik niet veel gevonden, misschien was ze niet zo intelligent als haar broers en zus. Ze is jong in 1912 gestorven. Veel verder niet te melden. Regelmatig mijn website www.theelen.info raadplegen, zou

1065 ik zeggen. Nu kom ik met veel details betreffende de Maatschappij Helenaveen, dat wordt gaandeweg uitgebreid. met vriendelijke groeten,
Paul Theelen

1070 1 februari 2011 Dag Paul, Onderschat de Peelstaking van 1919 niet! Zie DocuDataDeurne. De stakers wilden gewoon hun weekloon verdienen. Er was gebrek aan afnemers van turf en o.a. een heel

1075 vervelende directeur Adriaan Bos die andere inkomsten aan moest zien te boren voor de maatschappij! Mijn opa Hannes Vervuurt is in 1921, twee jaar na zijn huwelijk, enkele honderden meters buiten de concessie van 'Helenaveen' in 'de Grashoek' schuin tegenover Leo Kluijtmans terecht gekomen. Uit 'zijn' (koets)huis gegooid door Bos omdat Hannes

1080 verantwoording nam. Adriaan Bos was volgens mijn oma een ontiegelijk arrogante en vervelende kerel, een luis in de pels. Gelukkig konden Hannes en Drica terecht in de woning van schoonmoeder Betje van Mullekom-van Heesch. Naar huidige maatstaven zou Bos waarschijnlijk gezien worden als een psychisch gestoorde. Dat Bos zogenaamd de belangrijke man en redder van de restanten van de bijvondsten

1085 van 1910 zou zijn is absoluut bullshit en lulkoek. Hij had niks te zoeken in het Zinkske, buiten de concessie van 'zijn' maatschappij Helenaveen. Hij is er alleen in zijn eigen voordeel aan 't zoeken geweest, stiekum, terwijl de veenwerkers een

1090 rustdag hadden. Niet alleen een Maatschappij-stier heeft 'ie daar ergens z'n gang laten gaan... De goudkoorts sloeg ook bij hem toe. Het mooie is dat mijn grootouders niet meer 'huurden' van de Maatschappij. Zij zijn objectiever (?) naar de gebeurtenissen m.b.t. de Mij. in het verleden gaan kijken. Opa Vervuurt vertrok naar de Grashoek, mijn vader kwam als koster terug in Helenaveen

1095 en huurde van het bisdom. Veldhuizen verhuisde naar 't Zinkske en kocht daar grond op Deurnes grondgebied. Theelen behoorde naast Van Oers, Van Horen, Erkelens en de

1100 pastoor tot de 'elite' van het dorp. De VIP's. Meester Theelen heeft veel goede dingen gedaan voor Helenaveen. Begrijp me niet verkeerd. Tegelijkertijd heeft hij volgens mij, ook misschien onbewust, misbruik gemaakt van zijn positie. Jouw tantes maakten dat mij duidelijk tijdens 'n bezoek aan jouw vader, enkele jaren geleden tijdens de 'Theelenmiddag'...

2 februari 2011 e-mail van Huub Kluijtmans -1-

Dag André, Gerard en Paul

Hartelijk dank voor dit bericht.

1105 Ik ben het volledig met je eens over die Adriaan Bos. Dit verhaal heb ik ook uit de overlevering (van mijn ??) dat het een gruwelijke arrogante kwal moet zijn geweest.

Je typeert hem heel goed! Dit impliceert ook dat hij alleen maar op de vondstplek aan het rondneuzen was om er zelf beter van te worden. Hij heeft zich veel zaken in de zak gestoken, ook die beker en gouden munten.

1110 Dat Paul Theelen de ontbrekende wangklep zoekt bij A.F. van Beurden (trouwens ook een grote bandiet en zakkenvuller) lijkt me niet zo zinvol.

Die was gewoon weg en Adriaan Bos is hem voor geweest.

Ik denk dat Paul op het goede spoor zit bij de erfgenamen van Bos en in het museum Sypsteyn in Loosdrecht. Daar is veel meer te vinden!

1115 Maar ik bang dat daar niet alles terecht is gekomen, o.a. de grote stukken leer waarover Jo Bovenkamp tegen mijn vader vertelde. Bos had letterlijk gezegd: kijk Jootje dit is de leren mantel van de Romein waarvan de Gouden Helm in de Peel is gevonden.

1120 Nu zullen de erfgenamen die zijn huis hebben uitgeruimd mogelijk hiervan de aarde niet ingezien hebben en dat leer hebben opgeruimd.

In de brief van 9 december 1911 aan Holwerda, schrijft hij heel onnozel dat hij diverse stukken leer en een schoen had verzameld en dit aan Smolenaars overhandigd met het dringende verzoek bij een eventuele overdracht aan een museum erbij te leveren.

1125 IK zou zeggen jongens lees die brief eens goed na! Kijk er eens door een bril van een rechercheur na. Dan voel je dat Bos min of meer Holwerda nog wel iets te vertellen had. Je merkt ook tussen de regels door dat hij er meer vanaf wist en zaken in zijn bezit had!

André, jouw bijdrage via de familie annalen van de familie Vervuurt en de aanvaring van met Bos is erg waardevol.

1130 Dit is indirecte bijdrage aan het mysterie rond de vondst.

Groet.

Huub Kluijtmans

1135 Eindhoven, 2 februari 2011

De volgende afleveringen zal ik wat uitwijden foei: weiden! over A. Bos.

Het zal ongetwijfeld een onaardig heerschap zijn geweest, en -inderdaad Huub- heeft hij veel meer vondsten rondom de Peelhelm opgekocht dan A.F. van Beurden, maar ruim één week na de eerste vondst gaan ze samenwerken, en omdat Bos kapitaalkrachtiger was - privé en via de Maatschappij - heeft hij veel spullen opgekocht, meer dan van

1140 Beurden.
Regels in het kasboek juni 1910 van de Maatschappij leveren onomstotelijk dat bewijs. Ook de opmerking van Leo Kluijtmans over Jootje van de Bovenkamp moet kloppen, net als andere opmerkingen in WITTE Magie.

1145 Ik heb van een van Beurden uit Utrecht een best sympathieke levensbeschrijving van van Beurden gekregen, enkele tientallen pagina's details over het leven van zijn voorouders, zijn vrouw en hun kinderen. Deze komen zonder meer overeen met de details in mijn bibliografie van A.F. van Beurden. Maar juist over de 1910 en 1911 waarbij hij betrokken is met landmetingen voor de Maatschappij voor A. Bos, de Peelhelm en de

1150 rechtszaak die hij heeft aangespannen tegen de Roermondenaar komen in het geheel niet ter sprake, terwijl juist dat zijn finest hour had kunnen zijn.
De heer van Beurden uit Utrecht is overigens op zoek naar hem voor iets geheel anders.

1155 Doopceel van A. Bos:

De vader van hem was geneesheer in den Haag, hij had twee broers, één, Bernardus, was net als hij vrijgezel en directeur van een beursgenoteerd bedrijf uit Indie: Sinktep-Tin. De tweede Bos (Jan) was burgemeester van Overschie bij Rotterdam, getrouwd en met een drietal kinderen, van wie er een vroeg sterft. Vader is dan ook dood. Bij de

1160 dood van Adrianus leeft alleen zijn schoonzus nog: C.E.A. (niet A.C.E.A.!) van Gilse van der Pals. Zij erft de bezittingen van A. Bos.
De vader van de drie had 10 aandelen van de N.V. Maatschappij Helenaveen in bezit. Bij zijn dood krijgen twee zonen 3 aandelen en A. Bos 4 aandelen. A. Bos was al directeur en had al een aantal (moeten kopen) gekocht, omdat dat zo in de statuten

1165 stond, dus belangen in het eigen bedrijf werd toen verplicht gesteld.
-volgende keer meer-
Paul Theelen

2 februari 2011 **e-mail van Huub Kluijtmans -2-**

1170 Ben benieuw Paul.

Ik sta er van te kijken wat jij allemaal weet te achterhalen .

Ik heb nooit gehoord dat die beiden contact hadden. (van Beurden en Bos)
Deze erfgename Mw. van Gilse van der Pals heeft volgens jou de bezittingen van
1175 Adriaan Bos geërfd. Zijn via haar de vondsten die toen nog in bezit had in museum
Sypesteyn terecht gekomen? Kun jij daar achterkomen waar ze met die zaken gebleven
is?

Nu komen er meer vragen.

Wist zij wel wat dat allemaal was wat hij daar in die trappenkast verstopt had?
Het zou de enige aanwijzing zijn waar al die spullen gebleven zijn.

1180 Groet.

Huub Kluijtmans

10 februari 2011 **e-mail van Huub Kluijtmans**

Goed André ,

1185 Hou Paul maar scherp.

Want zijn "grote ontdekking" dat de Helm al op 15 juni dus twee dagen eerder gevonden
zou zijn is niet waar. Dat is niet zo, daar zijn te veel gegevens over bekend dat is
echt niet zo! De Helm en hoofdvondst is pas op 17 juni rond drie uur 's-middags
gevonden. Dat staat zo vast als een huis.

1190 Wat wel het geval kan zijn dat er sinds die dag (woensdag 15 juni) al vondsten zijn
gedaan. Omdat er sinds die woensdag tot en met vrijdag 17 juni de dag van de vondst
allerlei zaken uit het veen naar boven kwamen.

Zoals schoenen, leer stukken van een lans, boog en pijlen enz.

1195 Overigens is het erg bemoedigend dat Paul deze zaken allemaal navorst en hierdoor
nieuwe sporen ontdekt worden en de boel scherp houdt. Ook het nasporen van de erven
Bos en van Beurden kan weer nieuwe aanwijzingen opleveren.

Vooraf de voorwerpen die in Loosdrecht bij kasteel Sypesteijn bewaard worden.

Als hij dat boven water haalt vind ik dat een superontdekking en toevoeging.

1200 Lijkt het niet zinvol om daar een afspraak te maken en er naar toe te gaan en eens
zelf te gaan kijken. Het kan toch niet zo zijn dat die conservator daar maanden voor
nodig heeft!

groet.

Huub Kluijtmans

1205 16 februari 2011

Dag Paul,

Je hebt de afgelopen dagen behoorlijk wat kritiek gekegen op je 'Gouden
Helm-interpretaties'.

1210 Ik vind het lovenswaardig dat jij kost wat kost allerlei gegevens omtrent de
vondst van de helm etc. naar boven wil halen. Blijf echter nuchter, want zoals je
merkt: de hete adem zit in je nek.

Afgelopen zondag heb ik mijn goede kennis Dick van de Bovenkamp uit Helenaveen
gesproken. Hij haalde de laatstelijke contacten met jou aan. Mijn conclusie: pas op
dat je geen vraagtekens gaat creëren bij die bronnen! Dhr. Van de Bovenkamp had

1215 duidelijk zijn bedenkingen. Ik wil s.v.p. niet in verband gebracht worden met jouw
gissingen en zogenaamde conclusies omtrent de vondst en de 'gevonden' gegevens van de
gouden helm.

Groeten,

André

1220

16 februari 2011 **e-mail van Huub Kluijtmans**

Dag André,

Zo dat liegt er niet om, wat jij hieronder schrijft. Normaal komt dit soort taal van
Gerard af. Ik heb ook mijn vraagtekens bij de beweringen van Theelen.

1225 Zeker wat betreft de vinddatum van de hoofdvondst w.o. de Gouden Helm.

Wat natuurlijk ook wel bewonderenswaardig van Paul is dat hij zich er zo sterk in
deze materie verdiept en dat hij dingen op het spoor is van "achterover gedrukte"
voorwerpen rond de vondst die in museum Sypesteyn terecht zijn gekomen.

Daar kijk ik ook met spanning naar uit.

1230 Ik bedoel wat Adriaan Bos allemaal heeft gevonden en meegenomen. Verder kijk ik ook
een beetje vreemd naar zijn beweringen rond van Beurden.

Het zal wel een grote deugniet zijn geweest, althans volgens Paul.

Maar dat hij zich een hoop dingen van de vondst, waaronder de ontbrekende

1235 rechter wangklep heeft toegeëigend? Daar zet ik toch vraagtekens bij. Maar ik krijg
de indruk dat ik van jullie mail wisseling het enige gemist

heb. Naast de hierboven genoemde punten heb ik Paul nog niet kunnen betrappen op

totaal ongeloofwaardige uitspraken

1240 Ik ben nu bezig om bij de pollen-theorie van Hans Joosten vragen te stellen die totaal niet overeenkomen bij een aantal getuigen (zwart op wit) verklaringen rond de vondst in 1910 en een aantal rond de veen, situatie in 1960-1963. Hiervan leven er nog een paar van mijn broer Boy, Jan Zwagerman en ondergetekende. Van deze mail en het verhaal ga ik jouw en ook Gerard een afschrift sturen. We moeten samen deze discussie levend houden, ook samen met Paul
groet
1245 Huub Kluijtmans

17 februari 2011 **e-mail van Huub Kluijtmans**

Geachte heer Theelen, beste Paul
1250 Hartelijk dank voor je bericht. Ik vind dat je heel goed werk levert. Alles wat je uit historische gegevens bovenwater haalt kan bijdragen aan een heel boeiend verhaal. Persoonlijk bemoei ik met niet met details van mij krijg je geen kritiek, alleen opbouwende.
1255 Ben wel heel erg benieuwd of je binnenkort iets hoort van de conservator van kasteel Sypesteyn te Loosdrecht. Als de verzameling Bos daar terecht is gekomen en of daarvan nog iets bewaart wordt zonder te weten waar die zaken vandaan komen. Als dat zo is heb jij een wereldontdekking gedaan.
Ik wacht met spanning af.
Hou me a.u.b. op de hoogte
groet
1260 Huub Kluijtmans

17 februari 2011

Dag Huub,
1265 Paul schrijft in het Word-document:
Van Beurden en Bos
1. Ik heb al eerder 4 punten met datum opgesomd waaruit zou moeten blijken dat de conferentie en receptie o.a. dienst hebben gedaan als afspraak voor verder handelen, of juist van niet-handelen. Dat niet ieder dat gelooft, alas, maar ik wil nog het volgende toevoegen: Op 25 juni staat er in de krant een artikel van de hand van van
1270 Beurden. De tekst hiervoor moet of 23 of 24 juni zijn aangeleverd, direct na de receptie dus. Weer een aanwijzing van overleg -in welke zin dan ook. Het blad Buiten had waarschijnlijk een wat langere tijd nodig om gedrukt te worden, maar een week later wordt dit uitgebracht, met een tekening van van Beurden.
"En natuurlijk klopt de datum 15 JUNI 1910 niet, want men drukt ook de naam van de
1275 vinder verkeerd af..."
Kun jij Paul nog volgen?
Groeten,
André

1280 Eindhoven, 28 februari 2011

Beste Willem,
Bij oppervlakkige beschouwing is A.F. van Beurden slechts een onbetrouwbare
1285 veelschrijver. Bij nadere bestudering, en waarschijnlijk ben ik de eerste die zijn doopceel heeft gelicht, is hij een hielenlikker van de adel/hogere standen en een opportunist, enz.
Iedereen die iets positiefs over hem schrijft, zonder veel kennis van zaken, zal ik achtervolgen met waarschuwingen over zijn gedrag.
Het korte stukje over de Peelhelm in het blad Buiten van juli 1910 is juist wel
1290 betrouwbaar, maar wat er omheen speelde zeer zeker niet. Ik ben enkele weken geleden tot de conclusie gekomen dat van Beurden eigenlijk zijn opdrachtgever, het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden, heeft opgelicht.
Overigens heb ik van hem een catalogus met boeken die na zijn dood geveild zijn, vele daarvan zijn achterover gedrukt bij zijn oudheidkundige onderzoeken.
1295 Van een naamgenoot van Beurden uit Utrecht ontving ik enkele weken geleden zijn eigen getypte biografie (tot 1931, 3 jaar voor zijn dood). Hierin wordt met geen woord gerept over zijn rol bij de vondst van de Peelhelm. Dat is geen toeval, mag ik wel zeggen...
Om kort te gaan, van Beurden heeft 100 jaar later nog altijd succes met zijn verhalen. Hij kon het goed verpakken, maar hij is volstrekt onbetrouwbaar.
1300 Dat neemt niet weg dat hij wel wat betekend heeft voor Limburg, maar dat valt weg tegen zijn oplichtingspraktijken.

groetjes,
Paul Theelen

- 1305 6 april 2011 **e-mail van Huub Kluijtmans**
Dag Paul.
Wanner hoop je meer te weten te komen of de Romeinse drinkbeker die door Adriaan Bos is gevonden een in museum Sypsteyn te Loosdrecht terecht is gekomen.
Enkele maanden geleden schreef je dat de conservator er in april pas tijd zou krijgen
- 1310 om er meer over te weten komen.
Ik ben heel erg benieuwd of hij nu boven water komt.
Graag kort antwoord.
Groet
Huub Kluijtmans
- 1315 10 april 2011 **e-mail van Huub Kluijtmans**
Geachte ontvanger, Geachte heer/mevrouw,
Dat zijn er enkele honderden!
Dit is een gedeelde mailwisseling tussen Hans Joosten en mij, Huub Kluijtmans dus.
- 1320 Toen eind vorig jaar, na vijf lezingen over de mystiek rond vondst van de Gouden Helm, georganiseerd door Hans van de Laarschot van het Regionaal Historisch Centrum te Eindhoven.
Deze eerste lezing van de reeks werd geopend door de Venlose stadsarcheoloog Maarten Dolmans. Dolmans hield zich wijselijk neutraal en probeerde uit te leggen wat voor
- 1325 man die Romein uit de Peel geweest moet zijn. Hij ging nader in op zijn uitrusting en dat het iemand moet zijn geweest uit de naaste omgeving van keizer Constantijn.
De tweede lezing werd verzorgd door Hans Joosten. Hans hield een wetenschappelijk verhaal over de pollen-opbouw gevonden, uit restjes veen wat nog altijd in het leer aanwezig waren. Hij toonde hiermee aan dat de plaats in het veen destijds nog erg
- 1330 ondiep moet zijn geweest en dat dit uit pollen-onderzoek naar voren is gekomen.
Hij concludeert hieruit: Het was er zo ondiep dat er nog geen muis kon verdrinken, dus zeker geen Romein. Veenbioloog Joosten voegt er verder aan toe dat het hier dus heeft gehandeld om een depositie!
De derde lezing werd door mij verzorgd en ben de organisatie dan ook erg dankbaar dat
- 1335 ik als enige niet "deskundige" in het rijtje wetenschappers mocht aan sluiten.
Mijn verhaal en de daaruit voorkomende discussie met vooral Hans Joosten kunt u in de bijlagen lezen. Verder heb ik nog een aantal zaken toegevoegd waarover je eigenlijk helemaal niet kunt discussiëren, feiten die al een paal boven water staan en die geen discussie nodig hebben.
- 1340 Als vierde kwam mevrouw van Driel-Murray vertellen waarom de wetenschappelijk bevindingen van Joosten met zijn pollen-analyses het definitieve bewijs waren van een Godenoffer.
In de mail-correspondentie met Joosten kunt u lezen waarom ik hiertegen ten strijde ben getrokken. Eigenlijk te zot voor woorden maar ik vond achteraf dat ik me te
- 1345 behoudend heb opgesteld, eigenlijk had ik ze beiden voor rot moet schelden!
Deze mensen, Joosten en van Driel-Murray hebben samen heel veel schade aangericht, ze hebben onomstotelijk bewijs als fabeltjes genegeerd of met een wetenschappelijk spreuken bedekt. Deze feiten konden ze natuurlijk niet gebruiken wat dat klopte hun verhaal niet meer. Hun verhaal klopte sowieso niet en in het Medelo boek spreken ze
- 1350 niet elkaar, maar ook in hun "bewijslast" regelmatig tegen. Het godenoffer-verhaal mag u vanaf nu beschouwen als de grootse dwaling sinds de vondst van de Gouden Helm in de Peel.
Het Medeloboek dat in 2006 is uitgegeven verzwijgen beide wetenschappers heel veel belastend bewijs over de vondst in de Peel. In alle toonaarden worden bekende feiten
- 1355 en bewijslast afgedekt met een onsamenhangend verhaal of pollen.
De laatste lezing werd verzorgd door archeoloog Henk Hiddink. De kern van zijn lezing handelde vooral over vondsten rond om de Peel o.a. te Weert te Someren en in de Meierij van Brabant. Enig minpunt was dat hij de vondst uit de Peel terloops noemde als een offer. Dus er is al zo veel schade aangericht dat een man als Hiddink dit
- 1360 soort uitspraken noemt zonder dit punt ook maar ooit kritisch te hebben belicht.
Dat bedoel ik er dus mee dat er veel schade is aangericht.
Waarom stuur ik dit bericht nu pas rond? De discussie of hier ooit sprake is geweest van een zgn. depositie of "Godenoffer" is wat mij betreft hiermee voorbij. Klinkklare onzin. Er is maar een definitie en dat is geweld, daarna wijzen alles sporen getuigen
- 1365 verklaring en alle vondsten. Ook die niet in een museum terecht zijn gekomen.
tot slot: De hier onderstaande tekst heb ik met de bovenstaande bijlage in een

eerdere mail aan Joosten gestuurd.

1370 Joosten reageert niet meer en dit terwijl ik hem toch echt niet persoonlijk beledig, (hij kan wel wat hebben) maar ik ben er intussen van overtuigd dat hij moet toegeven dat het verhaal wat is voortgekomen uit zijn pollen-onderzoek en de door hem hieraan verbonden definitie nooit kan kloppen.

Groeten

Huub Kluijtmans

1375 Eindhoven, 13 april 2011

Beste Huub,

Omdat het vandaag de eerste woensdag was van april heb ik naar de conservator van Sypesteyn in Loosdrecht gebeld om een afspraak te maken om de boeken met aankopen van de jonkheer te bekijken.

1380 Maar hij heeft toen zelf in het boek waarin de aankopen van "archeologische" aanwinsten geraadpleegd, terwijl ik de telefoon vasthield. Tussen 1910 en 1935 kon hij geen omschrijving vinden van een wijnvaatje, drinkbeker, munten uit de Romeinse tijd o.i.d. of de naam Bos of van Beurden.

1385 Nu zegt dat niet zo veel, want er kunnen talloze redenen te bedenken zijn waarom het niet in dat boek is geregistreerd. Die jonkheer kocht duizenden voorwerpen op en veel van die spullen kwamen in zijn privé-vertrekken terecht of heeft hij doorverkocht... Ik heb de laatste tijd eigenlijk weinig tijd aan de Peelhelm besteed, maar des te

1390 De familie van A. Bos heeft zeer waarschijnlijk alle gevonden spullen na zijn dood in 1931 meegenomen uit de villa van de directeur. Naspeuringen hebben wel de namen en woonplaatsen opgeleverd, maar geen spoor of informatie over de nalatenschap van Bos, die beslist niet alleen uit de Romeinse spullen bestond, maar ook uit andere persoonlijke zaken. Er is nog één persoon die ik maar niet aan de telefoon kan

1395 krijgen, een Helb, een vroegere commissaris van de Maatschappij Helenaveen. Hij moet meer weten over mevrouw Groote-Bos uit Hilversum. Als grootaandeelhouder van de Maatschappij Helenaveen en familielid van A. Bos zou zij alles in bezit hebben gehad, maar waar haar spullen zijn is mij nog altijd onbekend. Bij mijn weten had het

1400 echtpaar Groote-Bos geen kinderen. Terugkerend naar vroeger: de opmerkingen van je vader over Loosdrecht en de verborgen kast van Bos zijn zeer betrouwbaar als uitgangspunt voor verder onderzoek en leveren wel degelijk resultaat, bijvoorbeeld contacten tussen van Beurden en van Sypesteyn,

1405 tussen Bos en van Beurden, juffrouw van de Bovenkamp, e.d. Maar ik strand op het gebrek aan nakomelingen (Bos, van Sypesteyn) of teveel aan nakomelingen (van Beurden). De erfenissen uit 1930-1940 zijn niet zo gemakkelijk te

1410 achterhalen! Dat neemt niet weg dat ik ervan overtuigd ben dat er aanmerkelijk meer in de turven gevonden is dan wat zich in Leiden bevindt. Ik zal een soort overkoepelend artikel schrijven waarin al mijn resultaten genoemd

1415 worden, met als bijlagen de informatie waarop het gebaseerd is. Maar eerst moet de informatie over kasteel Sypesteyn en die Helb (dus nog te doen) verkregen zijn. Tevens moet ik nog wat onderzoek doen naar een mogelijk directielid van de

1420 Maatschappij die destijds in Loosdrecht in een jachtslot woonde, want wellicht is het toch nog elders in Loosdrecht, dus niet bij Sypesteyn. De vroegere directeur de Weichs de Wenne weet niets van de geschiedenis, dus aan hem

1425 heb je weinig, maar een de Beaufort uit Driebergen kan wellicht op termijn wel helpen als het gaat over de Maatschappij Helenaveen en haar aandeelhouders.

Aantekeningen van je vader zouden zeer waardevol zijn!

groeten,

Paul Theelen l.theelen@onsneteindhoven.nl

1420 15 april 2011 **e-mail van Huub Kluijtmans**

Dag Paul,

Hartelijk dank voor je inzet in de zoektocht naar de voorwerpen uit de nalatenschap van Adriaan Bos. Ze zijn op zijn vroegst in 1931 bij de verzameling van het kasteel terecht gekomen. Mogelijk later en mogelijk pas kort voor de oorlog

1425 Deze mevrouw Groote Bos heeft de spullen waarschijnlijk aan het museum verkocht. Precies, er is nog een ander museum in Loosdrecht.

Paul als je de spullen traceert maak je jezelf onsterfelijk, dit zou een geweldige toevoeging zijn aan het mysterie. Dit bewijst dan ook dat de offergaven theorie van mw. van Driel-Murray dan definitief naar het fabelenrijk verwezen kan worden.

1430 Van mijn vader weet ik dat verzameling Bos, bij een museum in Loosdrecht terecht is gekomen. Maar ik ken geen details, hij weet dit waarschijnlijk van Dhr. de Feyter

procuratiehouder van maatschappij Helenaveen.

Ik weet dat hij daar regelmatig kwam en de Feyter wist wel het een en ander. Maar zeker ben ik niet of dit de bron was, ik vermoed alleen.

1435 We houden contact,
Groet
Huub Kluytmans

Eindhoven, 16 april 2011

1440 Huub,
Uitdrukkelijk onder embargo en in kort bestek en gedeeltelijk speculatief:
Een week na de vondst wordt dus een conferentie gehouden in Venlo of Roermond, waarbij aanwezig zijn van Beurden, Bos, Smolenaars, burgemeester van Deurne en van Meijel, en waarschijnlijk nog andere vindsters.
1445 Daar is afgesproken hoe één lijn te trekken m.b.t. de vondsten, in het bijzonder die voor het museum in Leiden. Leiden krijgt ongeveer dat mee wat als vondst in de kranten al is vermeld.
De overblijvende vondsten, ook die later worden gevonden, verdwijnen naar van Beurden, maar vooral naar Bos, die zowel het geld als het overzicht heeft van de
1450 vondsten.
Van Beurden was een sjacheraar, Bos minder. Hoe dan ook Bos verbergt de spullen in zijn privé-kast. Hij kan de kluis van de Maatschappij hiervoor niet gebruiken. Wat niet bekend is bij anderen, is dat Bos veel aandelen van zijn eigen bedrijf had, en daardoor een positie had die niet gemakkelijk te ondermijnen is. Dat gebeurt rond
1455 1925 overigens wel, maar de statuten en zijn belangen maken Bos onaantastbaar. Er zijn verschillende klachten tegen Bos, de gebroeders Steenhart schrijven zelfs rond 1923 een brief naar de Koningin-Moeder. De pachter (zetboer) Boerma van de Emma-Hoeve kan de pacht niet meer betalen, hij was veeleer in dienst van Bos dan van de Maatschappij.
1460 De problemen rond Bos lopen zo op dat 5 leden van de Raad van Commissarissen hem eervol willen ontslaan, maar Bos slaat de aanval af en de hooggeleerde heren druipen af. De voorzitter van de RvC was destijds van Kretschmar van Veen, ook een jonkheer. Hij was (geweest) de grote baas van de Staatsspoorwegen in Utrecht. In 1915 lijkt hij twee huizen te hebben, in Utrecht en in Hilversum. Waarschijnlijk woont hij voor het
1465 werk in Utrecht en op andere momenten gaat hij naar Hilversum.
Voor overleg moest hij natuurlijk wel eens naar Helenaveen, bijna zeker logeerde hij dan bij Bos in GENA. Vlakbij de kast van Jootje van de Bovenkamp. Waarschijnlijk heeft Bos zijn verzameling niet alleen aan haar, maar ook aan andere bezoekers getoond. Wellicht heeft van Kretschmar van Veen ook alles gezien...
1470 Waarom dit alles?
Als Leo Kluytmans schrijft een jachtslot in Loosdrecht, dan is het kasteel Sypestejn met zijn jonkheer zeker de eerste "verdachte". Van Beurden kende van Sypestejn. Maar in de aanschaflijsten komen bij vlugge beschouwing een wijnvaatje, een drinkbeker of Romeinse munten niet voor. Het is mogelijk dat van Sypestejn dit op verzoek van de
1475 verkoper ook niet heeft genoteerd.
De andere jonkheer van Kretschmar van Veen woonde enige km hiervandaan aan de Soestdijkerstraatweg, waarschijnlijk kenden beide jonkheren elkaar beginjaren 1920. Overigens woonde (wat later) mevrouw J. Groote-Bos ook duur in Hilversum, maar dan aan de noordzijde.
1480 Resumerend: Er waren veel dwarsverbindingen tussen de aandeelhouders, die ook lange tijd stand hielden. De familie Bos was echter de spil waaromheen de Maatschappij Helenaveen draaide. Je kon niet veel ondernemen zonder goedkeuring van A. Bos of familie, vanaf 1906 tot de liquidatie rond 1985.
Hoewel je niet kunt zeggen dat kasteel Sypestejn in Loosdrecht een jachtslot is, zou
1485 Leo Kluytmans hierop kunnen doelen, hoewel hij dat ook maar van horen zeggen had. Het huis van van Kretschmar van Veen kan ook het jachtslot zijn, maar dan enkele km verder in Hilversum.
Feit is dat deze laatste jonkheer regelmatig in Helenaveen kwam en A. Bos goed kende; het is dus zeer wel mogelijk dat hij van Bos delen van de Peelvondst heeft
1490 overgenomen.
groeten,
Paul Theelen

Eindhoven, 3 mei 2011

1495 Huub,
Ik dacht vóór het werk aan het kerkhof bij jou aan te komen, maar daarna kan desgewenst ook. Meestal gaat de werkploeg bij Jan van Woezik koffie drinken, maar dat

is niet strikt nodig. Helaas heb ik zo niet je adres, kun je me dat geven en een korte routebeschrijving, want ik ken de omgeving van Helenaveen niet echt.

1500 Je vaders informatie is (onder voorbehoud en onder embargo) in werkelijkheid als volgt:

Een Amsterdamse professor Kunstgeschiedenis Jan Six (en/of broer Willem Six) had veel geld en een buitenverblijf (villa) "Jagtlust" in 's Graveland, vlakbij Loosdrecht en Hilversum. Hij en zijn voorvaders verzamelden net als van Sypesteijn uit Loosdrecht alle kunst die zij tegenkwamen en kochten die op. Hij had Rembrandts en andere onbetaalbare schilderijen in bezit. Na zijn dood in 1926 zijn veel kunstwerken van de "Collectie Jan Six" verkocht, maar zeer waarschijnlijk is het zilverwerk niet verkocht, maar nagelaten aan de 6 kinderen.

1505 Eén van de kinderen (Gijs) was getrouwd met een mevrouw van Repelaer die rond 1930 5 aandelen van de Maatschappij Helenaveen bezat. Gijs Six was waarschijnlijk commissaris o.i.d. van de Maatschappij, dat probeer ik morgen in het archief te achterhalen.

1510 Ik heb contact opgenomen met nazaten. Of aan te tonen is aan de hand van aankooppapieren dat Jan Six spullen van A. Bos heeft verworven, is nog onduidelijk, maar zeker niet onmogelijk, want er is een boedelbeschrijving gemaakt van de erfenis, maar het gaat over ontzagelijke aantallen voorwerpen. wordt dus nog vervolgd, Paul Theelen

1520 3 mei 2011 **e-mail van Huub Kluytmans**

Dag Paul,

De zaken die Adriaan Bos van de Romeinse achtergehouden had zijn pas na zijn dood in vreemde handen terecht gekomen. Dit moet dus na april 1931 geweest zijn, omdat het huishoudsterte het pas kort voor de dood van Bos gezien heeft wat hij in die muurkast bewaarde. Ze was toen 17 of 18 jaar (geboren in 1913)

1525 Ik woon Helenaveenseweg 45, te Grashoek. Je komt vanaf Helenaveen naar Grashoek. Direct na het 50 km bord Grashoek de eerste weg rechts hier liggen de huizen, in het laatste woon ik. Bel even vooraf waar ik ben 06 22906123 Groet.

1530 Huub Kluytmans

[deel van #201:]

Vondsten rond de Peelhelm in zeer kort bestek

Eindhoven, 13 maart 2012

1535 Beste Huub,

Wat betreft de vondsten die je vader heeft beschreven en *die bij Adriaan Bos terecht gekomen zijn*, zijn er wel wat meer gegevens boven water gekomen. Helaas is de zaak zo ingewikkeld dat ik alle aspecten alleen mondeling kan toelichten. Overigens vind je op www.theelen.info al in diverse bestanden zeer veel informatie, maar het

1540 totaalbeeld tot nu toe heb ik daar nog niet geschetst. Zie als eerste <http://www.theelen.info/%5B20101024%5D%20gouden%20helm%20te%20Helenaveen.pdf>. Lees dit nauwkeurig door... Elders op de website vind je meer informatie die betrekking hebben op de Peelhelm en vondsten eromheen.

1545 De laatste bladzijde van <http://www.theelen.info/%5B20110211%5D%20overzicht%20Maatschappij%20Helenaveen.pdf> bevat in detail de gebeurtenissen rond de Peelhelm. Bovendien gegevens over eerdere en latere vondsten van Romeinse voorwerpen, en de handel hierin in de 19e en 20ste eeuw. De inhoud van kranten-artikeltjes en notulen van de Maatschappij Helenaveen zijn te lezen als notities.

1550 Aannames en vermoedens van mijn kant worden aangegeven doordat ze *cursief* zijn geschreven.

Het blijkt dat **Bos toevallig contact had met van Beurden** van het kadaster te Roermond over het opmeten van "de driehonderd Bunders" op Limburgs gebied van de Maatschappij Helenaveen, enkele weken vóór de vondst van de Peelhelm.

1555 Van Beurden wordt daarna door het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden als oudheidkundige verzocht de helm in Meijel (*en de situatie in Helenaveen mag ik aannemen*) te bekijken. Dan komt van Beurden weer in contact met Bos, de "koning" van Helenaveen *die op de hoogte moet zijn geweest van de gebeurtenissen rondom hem en het dorp*. Overigens speelt juist die tijd de zaak rond de definitieve benoeming van Bos als directeur van de N.V. Maatschappij Helenaveen, wat wellicht invloed op de verdere gang van zaken gehad heeft, maar hier even buiten beschouwing gelaten wordt. Er is ruim één week na de vondst **een (zeer geheime) bijeenkomst** van o.a. Smolenaars,

1560

1565 de burgemeesters van Meijel en Deurne, Bos en van Beurden, waarin de strategie m.b.t. verdere vondsten wordt besproken. Dat was op 23 juni 1910 en waarschijnlijk in een restaurant in Venlo of Roermond. Daar is ongetwijfeld besproken dat de in de kranten genoemde voorwerpen worden afgestaan aan het museum, overigens zijn er kleine verschillen tussen het geleverde en de genoemde voorwerpen. Dat verklaart ook dat de pogingen van het museum om daarna gevonden voorwerpen en het missende wangdeel te verwerven schipbreuk lijdten.

1570 Eén rekening van f100 van Bos bij zijn werkgever duidt op de aankoop door Bos van voorwerpen rond de schat. Daarnaast de rekening van 23 juni 1910 van van Beurden voor een conferentie, tevens wordt op die datum een inventaris met precies die voorwerpen opgemaakt door de gemeente Deurne.

1575 Na het ophalen van de vondsten door Holwerda jr. van het museum blijven er een aantal (gedeeltelijk waardevolle) voorwerpen in Helenaveen achter en daarna worden nog meer voorwerpen gevonden; het gevonden leer wordt als waardeloos beschouwd en blijft lang op het veen achter.

1580 Bos verwerft veel of alle achtergebleven voorwerpen en hoewel het strikt gesproken geen heling was, wordt de schat verspreid en is (herhaald) wetenschappelijk onderzoek van alle delen gezamenlijk onmogelijk.

1585 Hij bergt de voorwerpen op in een "geheime" kast. Op de bouwtekening van 1890 van de villa is de kast te lokaliseren. Deze kast bestaat nu niet meer, de trap naar de zolder in Villa GENA is volledig verdwenen, en er is later daar een rookkanaal gebouwd. De eigenaresse van de villa is zelfs nog nooit op de zolder geweest, omdat je er nu alleen met een laddertje kunt komen. Er zijn wel wat sporen van verbouwingen te zien, maar deze hebben vóór 1940 en 1970 plaats gevonden.

1590 De situatie vanaf 1910 tot de dood in 1931 is dus als volgt: Bos bewaart Romeinse zilveren, bronzen en leren voorwerpen in zijn woonhuis. Hij ontvangt daar elk jaar leden van de Raad van Commissarissen van de Maatschappij Helenaveen, en hij laat ongetwijfeld aan deze zeer ontwikkelde mannen de voorwerpen zien. Deze commissarissen wisten zeer goed wat er in Helenaveen en omgeving gebeurde. De commissarissen kwamen in de beginperiode van de Maatschappij uit 's-Hertogenbosch en omgeving, later verschuift dat naar het Gooi en 's-Gravenhage en omgeving. Ook laat hij het aan zijn huishoudstertje zien, die dat later weer aan Leo Kluytmans/Kluijtmans vertelt.

1595 De direct na 15 juni 1910 gevonden voorwerpen zijn grotendeels terecht gekomen bij het museum, een deel bij Adriaan Bos en een (kleiner) deel bij A.F. van Beurden, een "oudheidkundige". De later gevonden voorwerpen, ook die van het seizoen 1911, komen bij Bos terecht die ze waarschijnlijk voor enkele guldens opkoopt van de vindsters. Bos verkoopt wellicht enkele voorwerpen aan leden van de Raad van Commissarissen, 1600 bijvoorbeeld aan Kretschmar van Veen, de (oud) president-directeur van de Staatsspoorwegen.

1605 De enige erfgenaam van Bos was zijn schoonzus: zij erft een kapitaal aan aandelen, e.d. van haar beide zwagers en haar eigen echtgenoot. Een dochter van haar komt als kind al regelmatig in Helenaveen. Moeder en dochter maken de villa leeg in 1931 en vernietigen (verbranden) alle onbelangrijke papieren. Ongetwijfeld nemen zij wel de Romeinse voorwerpen mee. De villa blijft dan onbewoond en wordt later enige jaren als jeugdherberg gebruikt. De dochter woont (tot haar dood in de jaren 80) in Hilversum, vlak bij Loosdrecht. Zij en vooral haar moeder hebben nog lang een belangrijke 1610 invloed gehad op de gang van zaken van de Maatschappij Helenaveen; moeder had dan ook meer dan 50% van de aandelen, en was daarmee "schat"rijk.

1615 **Naspeuringen** naar familieleden van Bos, van Beurden (=van Schoonhoven van Beurden), Kretschmar, Holwerda, Kam en anderen leveren geen uitsluitsel. De meesten zijn in de dertiger jaren overleden, en (gevonden en ondervraagde) erfgenamen weten niets van Romeinse voorwerpen.

1620 De opmerking van jouw vader Leo Kluijtmans over Loosdrecht, jachtslot en Maatschappij Helenaveen heb ik eerder uitgebreid onderzocht. De opmerking klopt praktisch zeker, het is ook zo specifiek. Eerdere naspeuringen leverden dus geen overtuigend resultaat. Er waren destijds meer antiek verzamelende personen die in Loosdrecht en 1625 Hilversum woonden. Het kan betrekking hebben op de al genoemde dochter van de schoonzus van Bos en/of een persoon als Kretschmar of een ander lid van de Raad van Commissarissen. Ook de familie Six had daar een zomerverblijf. Van Sypesteyn valt bijna zeker af, hoewel hij gedeeltelijk aan bovengenoemde voorwaarden voldoet. Hij had in 1914 ook contact met van Beurden, maar de conservator van het museum kan in een vluchtig onderzoek geen zilveren wijnvatje in de aankoop-lijsten vinden. Dat zegt niet zoveel, de zaak lag gevoelig vanwege de geheimhouding, maar dat voorwerp zou zich niet in het museum bevinden. Het zou overigens vanwege het voorgaande in de privé-nalatenschap van van Sypesteyn kunnen zijn achtergebleven.

1630 **Naspeuringen van Jos Pouls** hebben al verschillende nieuwe aspecten aan het licht gebracht, zoals het bestaan van een stukje leer bij een privé-persoon buiten de Peel. Hij brengt ook de correspondentie tussen het museum en de actoren in de Peel in beeld. Of alle nog bewaard gebleven correspondentie al ooit getranscribeerd is, weet ik niet; ik zou graag aan de hand van kopieën van de brieven deze teksten willen overtikken en in chronologische volgorde met de andere gebeurtenissen willen zetten.

1635 In het **archief van de N.V. Maatschappij Helenaveen**, dat toch goed bewaard is gebleven, heb ik geen enkele directe verwijzing gevonden van de vondst van de Peelhelm. Op zich is dat al opmerkelijk. Ook in de stortvloed artikelen van **van Beurden** wordt geen melding gemaakt dan als een terloopse opmerking; zijn eigen betrokkenheid noemt hij daarin niet, wat ook opmerkelijk is te noemen, zeker voor

1640 iemand die graag op de voorgrond wilde treden. Overigens moet men met alles wat van Beurden heeft geschreven zeer voorzichtig zijn, hij was een notoire verzamelaar van antieke spullen. Helemaal verdacht is dat in de door van Beurden zelf

1645 ("**levensgeschiedenis**") getikte levensloop (in 1910 en 1911) zijn betrokkenheid bij de vondst en zijn aanklacht jegens de krant de Roermondenaar ("persdelict") niet wordt vermeld!

Honderd jaar na de vondst is dit een cold-case geworden die alleen slechts indirect resultaat kan opleveren. De kans het ontbrekende wangstuk of een zilveren wijnvaatje terug te vinden lijkt (gaandeweg) steeds kleiner te worden.

1650 Er zou nog meer te vertellen zijn, maar dat past niet in brief in de vorm van een e-mail. Aan de hand van de hieronder te vinden bestanden kun je in de details duiken! groetjes,
Paul Theelen 040-2814621 l.theelen@onsneteindhoven.nl

Eindhoven, 4 juli 2011

1655 Geachte heer Helb,

Ik weet niet wanneer precies ik u benaderd heb, het is al geruime tijd geleden. Op de internet-telefoongids waren maar weinig Helbs te vinden, en dan is het nog maar de vraag of je een nazaat aan de telefoon krijgt of een willekeurig persoon die niet eens weet waar Helenaveen ligt.

1660 De laatste tijd ben ik bezig de gehele Maatschappij Helenaveen in kaart te brengen, over een zeer uitgebreide periode, dus moet je het op de een of andere manier proberen alles duidelijk te presenteren. Dat vergt overigens van de gebruiker wel wat proberen en geduld. Voor mij is het duidelijk een meerjaren-project, maar de vorderingen zijn op mijn website te zien.

1665 Wat A. Bos en zijn familie betreft: Hij heeft vanaf zijn (tijdelijke) benoeming in 1906 zijn aandelenpakket constant uitgebreid en lang na zijn dood had J. Groote-Bos meer dan de helft van de aandelen in bezit; de familie de Beaufort uit Driebergen had ruim 10 procent (allebei zo uit mijn hoofd, zie echter voor de precieze getallen op www.theelen.info).

1670 Er zijn nog 6 oude aandelen zoek, nu dus 60 aandelen. Ikzelf lig al geruime tijd met de Consignatiekas in de kling om 2 oude aandelen die ik via overerving in bezit heb gekregen, te verzilveren. Ik wist tot voor kort niet dat het archief van de Maatschappij nog bestond, omdat in de winter van 1944 het dorp grotendeels was verwoest en er nooit iemand serieus naar de inhoud van al die papieren heeft gekeken.

1675 Overigens kun je hier, in het RHC Eindhoven, alle jaarverslagen, vaak in veelvoud, inzien.

Er is sinds herfst 1922 veel veranderd, oude aandelen moesten worden ingewisseld en moesten vernietigd worden, wat overigens niet met alle stukken is gebeurd. De (her)nummering is ook volkomen uit de hand gelopen. Er zijn ook door Bos geen lijsten

1680 gemaakt met de oude en de nieuwe nummering naast elkaar. Na de oorlog was er ook een uitgebreide correspondentie vanwege de rechtspleging tussen het ministerie van financiën en de Maatschappij over aandelen van personen die wellicht de aandelen onrechtmatig in bezit gekregen zouden kunnen hebben. Het was toen dus wat dit betreft al een puinhoop. Dat werd er niet beter op toen in twee tranches het aantal aandelen

1685 met 10 vermenigvuldigd werd. De Consignatiekas weet daarvan niets, en hebben alleen een lijstje met enkele namen uit (denk ik) 1955, maar dat lijstje is volstrekt van geen waarde in dit geval.

Ik denk/weet dat de 3 broers Bos door hun vader voorzien zijn van aandelen Maatschappij en wellicht ook van meerdere andere ondernemingen. In ieder geval erven

1690 ze de 10 aandelen na de dood van hun vader. Een ongetrouwde Bos gaat in de tinwinning in Indië en een andere ongetrouwde in de turfwinning in de Peel. M.i. waren beiden wel geschikt voor de baan.

Hun schoonzus van Gilse van der Pals erfde inderdaad van haar man en zwagers grote belangen in ondernemingen. Ze woonde in Hilversum en kende waarschijnlijk daar de

1695 jonkheren Six en van Sypesteyn. Deze twee personen zouden delen van de vondst rondom
de Peelhelm van A. Bos of van Beurden gekocht kunnen hebben, of na zijn dood
verkregen kunnen hebben via zijn schoonzus. Bij zijn sterven heeft zij het huis leeg
gemaakt en ook de inhoud van de kast met delen van de vondsten rond de Peelhelm
meegenomen. Het bestaan van een geheime bergplaats wordt vermeld door een bewoner van
1700 Helenaveen, Leo Kluijtmans, die dat gehoord had van één van de dienstbodes van
Adriaan Bos. Bouwtekeningen van de villa geven aanwijzingen dat er een kast onder de
trap naar de zolder zou kunnen zijn, die alleen te bereiken was via een andere kast
in één van de slaapkamers.

1705 Terugkerende naar de Peelhelm: het is ongeloofwaardig dat na de vondst van de helm op
15 juni 1910, zoals van Beurden schrijft, precies alle voorwerpen die in een
tijdsbestek van ongeveer één week in de turf zijn gevonden, allemaal naar het museum
in Leiden zijn verhuisd. Er zijn talloze berichtjes in de krant die het tegendeel
bewijzen. En weer Leo Kluijtmans geeft details over de mogelijke verblijfplaats van
later gevonden of achtergehouden voorwerpen. Hij heeft het over Loosdrecht, lid van
1710 de directie, en een jachtslot. Met wat aanpassingen kan dat worden het kasteel
Sypesteyn en de jonkheer te Loosdrecht, maar geen binding met de Maatschappij
Helenaveen, of Jan Six die in Hilversum, vlakbij Loosdrecht een buitenhuis had,
genaamd Jagtlust. Een vrouwelijk (aangetrouwd) familielid was aandeelhouder van de
Maatschappij.

1715 Informatie bij het museum van Jan Six op de Amstel 218 levert geen duidelijk
resultaat: zij bezitten en bezaten honderdduizenden voorwerpen; bij het ontbreken van
een precieze beschrijving van gevonden voorwerpen rondom de Peelhelm, is zoiets nooit
met zekerheid terug te vinden. Uitzondering is natuurlijk het missende wangstukje van
de helm zelf, maar dit was slechts een onooglijk dun stukje zilver.

1720 Er was een duidelijk betrokkenheid van A. Bos en de vinder Smolenaars, de andere
vindsters in Helenaveen en elders. Omdat uit de kranten de omvang van de vondst al
openbaar was geworden is op 23 juni 1910 een geheime bijeenkomst geweest van direct
betrokkenen, waaronder heel duidelijk A. Bos. Daar is een manier van handelen
afgesproken die men heeft geprobeerd te handhaven. Vanwege de geraffineerde
1725 geheimzinnigheid rond het gehele gebeuren met de Peelhelm, is het zeer moeilijk de
precieze gang van zaken te kunnen bewijzen.

Wellicht bevat mijn uitleg - dit betoog - toch aanknopingspunten. Anderen die
recentelijk - zeg vanaf 1975 - op de een of andere manier met de Maatschappij
verbonden zijn geweest, kunnen geen tips, inlichtingen, o.i.d. geven m.b.t. de vondst
1730 van de Peelhelm in 1910, of de "verblijfplaats" van de persoonlijke spullen van de
overleden A. Bos na 1931. Ook naspeuringen naar van Beurden die als eerste in
opdracht van het museum in Leiden de helm en andere voorwerpen beschrijft, heeft wel
veel papier opgeleverd, maar geen uitsluitsel over archeologische voorwerpen die na
zijn dood in de nalatenschap verdeeld zijn over nabestaanden of wellicht toen
1735 verkocht zijn aan derden.

Deze brief stuur ik ook naar enkele geïnteresseerden, zo blijven ze op de hoogte van
vorderingen van het onderzoek naar de Maatschappij en naar de Peelhelm.
groeten uit Eindhoven,
Paul Theelen

1740 15 juli 2011 **e-mail van Huub Kluijtmans**

Jammer Paul,
Gewoon doorzoeken de beker en gouden munten moeten ergens zijn, die gooit men niet
in de prullemand.

1745 Dus niet op Sypesteyn? dan misschien in dat andere museum in Loosdrecht?
Ik heb het razend druk met mijn bedrijven en vakantie van mijn personeel maar kom er
in augustus weer op terug.
Succes en doorzoeken!
Groet.

1750 Huub Kluijtmans

5 oktober 2011

Geachte mijnheer Helb,
De voorwerpen van de Peelhelm die zich nu in het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden
1755 bevinden, waren niet alle vondsten. Ook later zou er nog het nodige gevonden zijn dat
o.a. door Adriaan Bos is opgekocht, en na zijn dood vervallen is aan zijn schoonzus
Bos-van Gilse van der Pals.
Ik ben nog altijd op zoek naar die voorwerpen: ze zouden in een jachtslot te
Loosdrecht terecht gekomen zijn bij een bestuurder van de Maatschappij Helenaveen.

- 1760 Dat zou dus gelden voor de voorwerpen die A. Bos tussen 1910 en zijn dood in 1931 heeft verkocht aan die persoon/personen.
Voorwerpen kunnen dus terecht gekomen zijn bij de familie Bos, waartoe u ook behoort en een onbekende commissaris (?), Royaards, van Kretschmar of Beijerman zouden dan kandidaat kunnen zijn, maar ook weer familieleden als C. Bos, Meerten-Kolff. Sprenger
- 1765 (niet de hoogleraar uit Wageningen,?) komt uit Loosdrecht en heeft daar in een villa Jachtlust gewoond.
Weet u ook maar iets meer over deze personen? Hieronder personen die mogelijkwjs betrokken zijn.
met vriendelijke groeten,
- 1770 Paul Theelen 040-2814621
Beijerman, H.Chr.; Bussum, Zeist
Beurden, van
Boetzelaer, van
- 1775 Bos, Adriaan; overleden 23 maart 1931; GENA-villa, Helenaveen
Bos, Bernardus; overleden op 18 oktober 1926; Laan van Nieuw Oost-Indië 271, 's-Gravenhage
Bos, Jan; Huize Veldheuvel, Overschie; overleden 21 januari 1920
Bos-van Gilse van der Pals. C.E.A./Cornelia Elisabeth Alida; overleden 21 april 1936;
- 1780 Neuhuyskade 8, 's-Gravenhage
drie kinderen: Boetzelaer-Bos, Johanna/Annie van; te Hilversum, de Bilt
Bos, C./Cor; te Utrecht, Zeist
Bos, Chris/Christiaan Albertus; overleden te Heemstede 16 december 1924; 23 jaar;
Bruinwold Riedel, E.; 's-Gravenhage
- 1785 Carp, J.A.; Helmond
Groote-Bos, A.
Helb, H.J.; Wassenaar
Henny, B.; Beukenhorstlaan 10, Wassenaar
Henny-van Gilse van der Pals, J.;
- 1790 Henny-van Gilse van der Pals, A.C.E.A.;
- Henny, H.C.A.; 's-Gravenhage
Heuff, J.A.
Heijse, J.H.C.
Ittersum, E.G. van; Noordeinde 74, 's-Gravenhage
- 1795 Kindermann, J.; Hamburg
Kretschmar van Veen, J.A. van; Boschrand, Soestdijkerstraatweg, Hilversum
Lambrechtsen, C.J.
Lanscot, F.J. van
Meerten-Kolff, M.C. van
- 1800 Royaards, H.J.
Rijckevorsel, F.J.J.M. van
Schoen, P.; Zaandam
Sypesteyn, van
Six-van Repelaer
- 1805 Sprenger, A.; Vita-Nova, Loosdrecht
Sprenger, A.M.
Vos, P.; Utrecht
- 13 maart 2012 **e-mail van Huub Kluijtmans**
- 1810 Dag Paul,
Na een jaar van radiostilte wil ik toch weer oppakken waar we gebleven zijn.
Er is nog zo veel te onderzoeken en op te sporen.
Je was bezig om de erfenis van Adriaan Bos te reconstrueren .
Waar is die drinkbeker en waar zijn de gouden munten ondergebracht na zijn
- 1815 plotselinge overlijden in 1931.
Vermoedelijk zijn ze ondergebracht in een museum in Loosdrecht.
Jij hebt toen contact gehad met de conservator.
Ik heb nooit meer gehoord wat hieruit geworden is.
Je hebt toen gesuggereerd dat de vondstdatum mogelijk twee dagen eerder was.
- 1820 Maar in dezelfde tijdschriften en kranten werd toen ook geschreven over de vondst van 36 goudstukjes!
Weet jij dat Bos die gouden en ook een aantal zilveren munten jaren in zijn dubbelwandige kast heeft bewaard. Er hingen in die kast ook grote lappen leer en er stond een Romeinse beker gevuld met zilveren en gouden munten.

- 1825 Op een dag riep hij Jo. Hij had de kast openstaan de de geheime achterwand geopend. Hij zei: Kijk Jootje dit is nog over van de Romeinse vondst uit 1910 dit heb ik allemaal goed bewaard.
Mijn vader heeft het tientallen malen verteld en hij had het verhaal van Bos zijn huishoudstertje Jo Bovenkamp.
- 1830 Alleen tegen mijn vader vertelde ze haarfijn wat ze gezien had.
Later is Jo Bovenkamp met Cees van Essevelt getrouwd. Jo was geboren in 1913 en is in 1992 overleden. Haar kinderen zijn deels nog in leven en kunnen er nog over vertellen.
Wist jij dat de jongste broer van Jo, Dick nog leeft, hij is intussen midden tachtig en nog in goede gezondheid.
- 1835 Ik heb ze vorig jaar allemaal gesproken en ze vertellen allemaal hetzelfde.
Dat zou goed kunnen. Jo vertelde er later niet zo veel meer over.
Hij wist niet te vertellen dat zijn oudere zus Jo het favoriet huishoudstertje van Adriaan Bos was. Ze kon heel lekker koken en had van Bos alle privileges wat een meisje van 17 jaar kon bedenken. Bos had een auto en Jo mocht er mee in Helmond rijbewijs halen. Op zondag liet hij zich rondrijden met Jo achter het stuur. Bos was alleenstaand en voor die tijd een vreemd figuur waarop de omgeving geen vat kreeg.
Hij was homo en dat was een die tijd in de Peel een beetje ongemakkelijk.
- 1845 Graag reactie of we verder op onderzoek gaan naar de nalatenschap van Adriaan Bos met namen deze Romeinse zaken die hij zicht had toegeëigend.
Groet.
Huub Kluijtmans

- 1850 13 maart 2012 **e-mail van Huub Kluijtmans**
Dag Paul, (en anderen)
Hartelijk dank voor je onderzoek en het toezenden van je conclusies over je onderzoek naar alle facetten rond de Romeinse vondst in de Peel.
Er is toch nog e.e.a. na te speuren, zeker die zilveren beker met de gouden en
- 1855 zilveren munten die Bos achter in de kast met de dubbele achterwand verstopt had.
En die grote stukken leer die hij in die kast had.
Zelf ga ik verder met dit onderzoek omdat ik steeds meer aanwijzingen vind dat de Sierschijf van Helden en ook de hierbij gevonden voorwerpen in 1804 onlosmakelijk met de vondst Peel te maken hebben.
- 1860 Ik ben er intussen vrijwel zeker van overtuigd waar de sierschijf is gevonden, ik heb belangrijke aanwijzingen gevonden en kan in het terrein de plek reconstrueren. (met dank aan Hans van de Laarschot)
Onlangs zijn ook de stenen en pijlpunten weer boven water, die jaren geleden op mysterieuze wijze waren verdwenen uit het streekmuseum te Helden. Ze zijn door mijn
- 1865 vader tussen 1960 en 1963 gevonden op plaats waar Gouden Helm e.d. zijn gevonden. Smolenaars en consorten hebben die stenen in 1910, misschien niet eens opgemerkt .
Waarom zouden ze die dan mee genomen hebben, die hadden voor hun nul komma nul financiële waarde. Ze zijn gevonden op zwartveen (en niet eronder!) en dit wijst erop dat ze hier op een onnatuurlijke manier terecht zijn gekomen. Het waren bewijsstukken
- 1870 die wijzen op geweld op die plaats.
Onlangs heb ik met een archeoloog gesproken die toch tandenknarsend moest toegeven dat het zeer mogelijk slingerstenen zijn geweest. Deze archeoloog (ik noem zijn naam even niet) was helemaal overtuigd dat het een offergave betrof maar daar is hij toch van teruggekomen .
- 1875 Je opmerking over mijn vader is op zijn plaats. Hij was erg slordig. Hij was niet bezig om alles op rijtjes te zetten. Hij kon toch nooit vermoeden dat een aantal mensen 10 à 20 jaar na zijn overlijden in 1988 met theorieën over een offergave kwamen. Hij zou ze onmiddellijk met hun flauwe praatjes omver gekegeld hebben. Wetenschappelijke onderzoekers die veel te voorbarige conclusies aan hun
- 1880 onderzoeksresultaten hingen.
Maar een ding kan ik je verzekeren:
Ik ken al zijn vondsten en allemaal zijn gesprekken die hij voerde met kroongetuigen rond de vondst. Ik heb het wel 100 maal gehoord. Ik ben nog de enige levende getuige van veel van die oude turfgravers. Ik heb er nog verscheidene goed gekenden ging vaak
- 1885 met mijn vader bij hun op bezoek of soms kwamen er nog bij ons thuis over de vloer.

Driek Hendriks en Pier Janssen

Zelf ben ik als jongen van 16 jaar diverse keren op plaats geweest en alle onderzoeken van mijn vader van dichtbij meegemaakt.

- 1890 Nu vertelt Hans Joosten dat er geen zwartveen meer aanwezig was en de eerste heft van de vierde eeuw nog geen muis kon verdrinken. Nou ik kan je vertellen dat hier zeker in 1960 nog een met zwartveen op die plek zat.
En ik niet alleen! Ik kan er kort over zijn. Mensen die menen dat de wetenschap de oplossing van het grote mysterie uit de Peel een devotie was, slaan de plank vreselijk mis.
- 1895 Nogmaals dank
Groeten
Huub Kluijtmans
- 1900 28 oktober 2012 **e-mail van Huub Kluijtmans**
Dag Paul,
Blij weer eens van jou te horen, hartelijk dank voor het artikel van mijn vader. Je komt op het juiste moment.
Jij bent de enige die objectief zoekt en speurt en in de juiste richting denkt!
- 1905 Ik ben begonnen met de ontsluiting van de derde Peelschat De wegh van Meijl op Seven.
Ik begin vandaag aan hoofdstuk vier de Geologische ligging van de weg van Meijl op Seven, zie bijlagen.
Mijn vader was daar nooit zo mee bezig hij was in de geesteswereld verzeild. Dat was hem wel allemaal bekend maar dat was voor hem helemaal duidelijk. Wie zou daar nog aan kunnen twijfelen? Een stelletje idioten zoals hij dat noemde, nu laat die idioten toch nog proberen het gelijk naar zich toe te trekken. Dus het is meer als mijn taak die ongenadig onderuit te halen. Al die onzinnige details waardoor wij 2 jaar geleden allemaal onzin van "wetenschappers" over ons heen kregen was door hem nooit voorzien.
- 1915 Over het ouwehoer van de pollen-theorie van Hans Joosten en de daaruit door mw. van Driel Murray veel te voorbarig uitgetrokken conclusie. Over haar grote zak waar de Helm in zou kunnen passen. Leuk bedacht maar daar zouden onmogelijk alle andere vondsten in kunnen, dat kan natuurlijk nooit.
- 1920 Kijk als zij kan aantonen dat leerfragmenten hebben toebehoort aan een foedraal of beschermhoes voor de Helm dan is dat een waardevolle toevoeging Maar die flauwekul dat daar alle vondsten in verstopt zouden zijn en als devotie in de Peel zouden zijn verstopt is natuurlijk de grootse dwaling die een wetenschapper zou kunnen verzinnen. Het strookt totaal niet met hoe e.e.a. gevonden is en de vondst-omstandigheden. Die waren door mijn vader precies bekend van alle getuigen die er ooit lijfelijk bij
- 1925 de vondst aanwezig waren, inclusief Smolenaars. Daar is hij in zijn jonge jaren diverse keren op bezoek geweest. Jammer genoeg niet bij Adriaan Bos; daar kreeg niemand vat op. Omdat die door zijn arrogante houding heel moeilijk benaderbaar was. Maar mijn vader wist alles van zijn huishoudster, Jo Essevelt-van de Bovenkamp uit Helenaveen.
- 1930 Ze heeft hem alles verteld wat hij achter die geheime dubbele kastdeur verborgen had. Niet met de hoeveelheid vondsten (die kunnen daar natuurlijk nooit in passen). Bovendien is intussen helemaal duidelijk dat de sierschijf onlosmakelijk met het mysterie rond de Helm verbonden is.
De enige die echt op zijn eigen manier de boel had onderzocht en veel uit de klauwen
- 1935 van graaiers en schenners heeft gered, was Adriaan Bos.
Navraag bij professor Willems van het forensische faculteit van de universiteit van Leiden vertelde dat minuscule kleine delen slijk dat nog in naden van de schoenen aanwezig was niet per definitie afkomstig hoeven te zijn van de vindplaats!
Dat kan ook van elders afkomstig zijn. Heel erg zwakke bewijslast dus.
- 1940 Hiermee kan de theorie van Joosten wat ten tijde van het te water raken van deze schoenen overboord. Grote onzin dus, die als niet objectief bewijsmateriaal kan worden aangemerkt. Omdat die drek ook al langere tijd elders in die schoenen waren terecht gekomen en zich had vast gezet.
Vraag aan jou hoe ver ben je met het natrekken van de erfenis van Adriaan Bos.
- 1945 Zou jij weten waar die drinkbekers, de munten en de grote lappen leer gebleven zijn? Dat moet volgens mijn vader in een museum in Loosdrecht terecht zijn gekomen .
Ook daar zat hij niet genoeg bovenop, jammer.
Maar mogelijk kun jij het herontdekken.
Groet.
- 1950 Huub
- 3 november 2012 **e-mail van Huub Kluijtmans -1-**
Dag Paul.
Ik heb nog geen reactie van jou mogen ontvangen.
- 1955 Waarschijnlijk is er sensationeel nieuws over het peelmysterie. Ik ga op woensdag 21

november naar Utrecht en wil dan ook de n museums gaan bezoeken waar de stukken van Adriaan Bos zijn terecht gekomen.

Wat ook kan en daar hebben we nooit aan gedacht dat die kast onder de trap nog nooit geopend is en alles er nog in ligt. Heb je daar wel eens rekening mee gehouden?

1960 Groet.

Huub

3 november 2012

1965 Huub,

Ik ben benieuwd! Maar waar ga je in Utrecht dan zoeken? Bij mijn weten zijn de spullen door de schoonzus meegenomen in 1931 en daarvan waarschijnlijk weer aan de dochter overgegeven, als ze al niet weggegooid of verspreid zijn. Als de schoonzus ze heeft meegenomen, zijn die dus niet meer in Helenaveen. Zij woonde daarna in

1970 Hilversum, en ze is (denk ik) rond 1988 overleden. Haar kapitale villa is afgebroken en er is een nieuwe voor in de plaats gekomen. Ik ben er nooit achter gekomen wie haar erfenis heeft gekregen. Alles van recente datum is zeer moeilijk te achterhalen!

1975 Vorig jaar ben ik met een andere Kluijtmans in de villa geweest bij mevrouw Jansen (haar broer kwam ook even aan). De kast is weg, het is verbouwd. De eigenaresse was nog nooit op de zolder geweest; er stond een laddertje om door een luik te klimmen. De trap naar de zolder is dus ook verdwenen. De originele toestand is te zien in de bijlage.

1980 Evelein die in 1911 de peelhelm beschrijft is later directeur van een paar musea geweest, waar men tegenwoordig vele Romeinse voorwerpen heeft. Het is m.i. bijna niet meer na te gaan of onder de voorwerpen zich ook een restant van de vondst rond de Peelhelm zit.

Er is nog veel meer over te vertellen, je moet maar eens een dagje hier komen praten, dan kan ik je uitgebreid laten zien en horen wat ik tot dusverre ervan weet.

1985 De erfenis van van Beurden en van Bos, beiden gestorven in de jaren dertig, zijn spoorloos! Volgens mij (ik ben hiervan tamelijk zeker) is ruim een week na de vondst er een bijeenkomst geweest waarin de toekomst van de gevonden en nog te vinden voorwerpen is besproken. Daarom ook rept van Beurden in zijn zelf geschreven levensbeschrijving niets over de helm die in 1910 in gevonden. Alleen in een boekje uit 1917 over wegen in de Peel stipt hij de vondst aan, maar zijn eigen rol noemt hij niet. Smolenaars was ook voor van Beurden gewaarschuwd, zoals uit een rechtszaak blijkt.

1990 Ik zou het op prijs stellen als jij alle informatie en voorwerpen die jouw vader verzameld en verteld heeft, eens grofweg op schrift te stellen. Ik ben hiermee ook al bezig aan de hand van krantenartikelen en jouw opmerkingen. Zie bijlage, maar het is nog niet af!

1995 groeten,
Paul Theelen

3 november 2012 e-mail van Huub Kluijtmans -2-

2000 Dag Paul,

Dank voor je antwoord.

Ik vermoed dat je aanvankelijk in de goede richting hebt gezocht. De nicht van Adriaan Bos is inderdaad in 1988 of 1989 overleden ze was toen al ver in de negentig. Dat mijn vader de informatie had de zaken die Bos had "achter over gedrukt" in een museum in Loosdrecht zouden bevinden is van eerdere datum dat was hem al in de eind zestiger of begin zeventiger jaren bekend.

2005 Hij had deze informatie van de procuratiehouder van maatschappij Helenaveen dhr. de Feyter. De Feyter had veel contact met de mevrouw Bos in Hilversum, niet allen uit hoofde van zijn werk. Maar ook namens fanfare Wilona te Helenaveen.

2010 Ze hadden haar benoemd tot beschermvrouwe en nodigde haar jaarlijks uit voor een zondagmiddag concert. Ze kreeg dan een eren plekje vooraan op de eerste rij. Op het eind van de middag deed ze een gulle gift in het uniformen fonds van Wilona. Mij is bekend dat ze ook bij Adams in Thorn twee nieuwe pauken heeft voor de Fanfare heeft gekocht.

2015 Dus je zoektocht bij erfgenamen heeft weinig zin . De zaken van de Romeinse vondst die Adriaan Bos in zijn bezit had zijn m in een museum te Loosdrecht terecht gekomen.

Dit moet een museum zijn wat er lange tijd bestond, vermoedelijk al voor de oorlog dus na het overlijden van Bos in 1931 of 1933 .

2020 Misschien is er iets over te vinden in de archieven van de Maatschappij Helenaveen. IK ga toch in die richting zoeken.

Naspeuringen naar de Peelhelm: Leo en Huub Kluytmans over de Peelhelm

Groet.

Huub Kluijtmans

Even voorstellen,
2025 Mijn naam is Huub Kluijtmans, geboren op 27 augustus 1948 en wonende te Grashoek, een dorpje aan de rand van de Peel en is gelegen in de gemeente Peel en Maas.
Dit is de eerste aflevering van een serie met als onderwerp een heel oude sage.
De sage verhaalt over een weg die ooit langs, door en over de randen van Peel liep.
De kern van de sage gaat over een treffen tussen plaatselijke bewoners met een hoog
2030 geplaatste Romeinse aanvoerder of hoofdman en zijn gevolg.
Ik ga niet alleen trachten de sage weer tot leven te wekken, maar ook haar mysterie te ontrafelen. Samen met natuurfotograaf Ton Bukkems uit Pey-Echt ga ik de lezer laten kennismaken met de Peel en haar mystieke omgeving vanuit een totaal andere benadering. We vertellen en laten de lezer zien wat de Peel ooit was en wat er nog
2035 van over is. Haar bijzondere ligging, haar geologie, haar geschiedenis, haar flora en fauna gezien door de lens van een natuurmens en het waarnemen van een Peelmens. Wij wensen u veel leesplezier.

De Wegh van Meijl op Seven

2040 Het is de naam van een sage die heel oud is, bijna met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid is de oorsprong ouder als de Romeinse tijd.
De sage verhaalt niet alleen een indrukwekkende gebeurtenis uit de Romeinse tijd maar was ook de naam van een weg of pad die in oudheid langs de Peelmoerassen liep en de
2045 verbinding vormde tussen bevolkingsgroepen die hier al voor de Romeinse tijd woonden of verbleven.
Sporen van deze aanwezigheid zijn overal langs de route teruggevonden.
Door de eeuwen heen is aan de sage een flinke scheut heraldiek toegevoegd.
Dat maakte het voor de luisteraars boeiend en spannend.
De mens heeft altijd al behoefte aan ontspanning gehad, dat is nooit anders geweest.
2050 Precies zoals wij nu voor het scherm zitten, werden in de oudheid verhalen verteld over verre reizen of bijzondere gebeurtenissen, als pure ontspanning voor de lange avonden.
Zeker is dat gedreven vertellers rondtrokken en niet alleen nieuws brachten, maar ook zorgden voor een flinke dosis ontspanning.
2055 Jammer genoeg zijn door mondelinge overleveringen waar gebeurde verhalen vaak uit hun verband getrokken.
In onze geschiedenisboekjes wordt zijdelings het bestaan van minstrelen, kwakzalvers, rondreizende gezelschappen en handelslieden genoemd.
Soms vraag ik me wel eens af of hierna ooit objectief onderzoek naar gedaan is.
2060 Gevoelsmatig denk ik dat dit zeer belangrijke communicatie-bronnen zijn geweest en onlosmakelijk deel hebben uitgemaakt van onze vroege beschaving.
Ze trokken van de ene bevolkingsconcentratie naar de andere en maakten onmiskenbaar deel uit van de sociale samenleving, vermoedelijk veel sterker als we ons nu kunnen voorstellen.
2065 Door hun toedoen kwamen verhalen van ver tot hier en waren gebeurtenissen van hier tot in verre oorden en streken bekend.
Hieruit mogen we afleiden dat de sage gebaseerd is op een gebeurtenis, waarvan de oorsprong ooit een hele grote impact bij de toenmalige bewoners van deze streek heeft achtergelaten.
2070 Gelukkig is de kern van de sage over de Wegh van Meijl op Seven goed behouden gebleven.
Als de lezer zich in het verhaal inleeft ziet hij de hele gebeurtenissen aan zijn geestesoog voorbij trekken.
Dat blijkt niet alleen uit de sage maar ook uit andere bronnen.
2075 Bijna geen enkel ander verhaal uit de oudheid heeft de tijd zo perfect doorstaan als de sage over De Wegh van Meijl op Seven.
Passages uit de sage sluiten perfect aan op de omgeving en op vondsten, gedaan tijdens het graven van turf in Peel.
De eerste grote vondst werd gedaan in 1804 midden de Napoleonstijd en de andere beroemde vondst was op vrijdag 17 juni 1910.
2080 Gedetailleerde omschrijvingen van deze vondsten volgen in latere hoofdstukken.

De Peel

2085 De weg voert langs heel interessante locaties aan de Zuid-Oostzijde van de Peel en ligt geheel op Limburgs gebied.
De Peel ooit een gigantisch groot hoogveengebied dat deels op Limburgs en deels op Brabants gebied lag en waarvan nu nog slechts een klein restant over is.
Ooit bedroeg de totale oppervlakte inclusief de onbewoonde randen en hoogten ongeveer

150.000 hectare waarvan ongeveer een derde deel bedekt was met hoogveen.
2090 Het hele gebied strekte zich oorspronkelijk uit van Weert in het zuiden tot voor de poorten van oude vestingstadje Grave in het noorden.
In een tijdbestek van grofweg ruim 100 jaar, globaal tussen 1850 en 1950 is de Peel ontdaan van haar gigantische turf-voorraden.
2095 Eeuwenlang vormde de Peel een natuurlijke barrière tussen de bewoners van Limburg en Brabant, er was maar een doorgang en dat was over de hoge rug van de Peelrandbreuk. Bovenop deze Peelrandbreuk ligt Meijel, het heeft eeuwen als een eiland midden in die gigantische Peel gelegen, Meijel heeft in de geschiedenis en ontwikkeling van de Peel altijd en nog steeds een heel bijzondere plaats ingenomen.
2100 Daar begint onze reis, langs de boorden van die ontembare Peel.

De reconstructie van de weg van Meijl op Seven.

De route begint bij de Sint Willibrordusput te Meijel en eindigt bij St. Fabianus- en St. Sebastianus-kerk te Sevenum of omgekeerd.
2105 De planning is dat er straks op iedere Romeinse Mijl een basaltzuil komt te staan waarin op authentieke wijze beide richtingen worden gebeiteld.
Gedeelten van de weg van Meijl op Seven zijn hier en daar in het landschap nog herkenbaar maar voor het overgrote deel verdwenen.
Hele delen bestaan nog wel, maar zijn overgegaan in huidige wegen en niet meer als zodanig herkenbaar.
2110 Aan de hand van oud kaartmateriaal gaan we proberen deze weg te reconstrueren. Als basiskaart gebruik ik de topografische kaart van 1892.
Hierop zijn zowel de contouren van oude en nieuwe wegen en de opkomende infrastructuur in vorm van kanalen duidelijk herkenbaar.
2115 Ter oriëntatie heb ik zowel de huidige oost - west verbinding, de snelweg A67 Eindhoven-Venlo, als de N277 Middenpeelweg, de noord-zuid verbinding door de Peel op de oude basiskaart geprojecteerd.
Het is onmogelijk de authentieke route precies terug te vinden, dat is ook zeker niet de bedoeling.
Dat deze beruchte weg, de Wegh van Meijl op Seven ooit een verbinding was tussen oude bevolkingsgroepen of families is onomstreden.
2120 Het tracé heeft zeker ook kleine omwegen gehad, denk maar eens aan natte tijden als een hoger deel moest worden opgezocht.
In mijn versie wordt de authentieke route wel eens verlaten, om bijvoorbeeld iets in de omgeving te bezoeken.

2125 **Wandel- en fietsroute**
De bezoeker mag zich in zijn eigen voorstellingsvermogen verplaatsen naar een tijd dat buiten paden en wegen de natuur nog ongerept was.
We vragen de bezoeker zich naar een andere tijdgeest te verplaatsen, om het oude
2130 landschap te ontdekken.
Heel belangrijk is het "lezen" van het landschap, de geologische situatie ontdekken en de overgang van nat naar droog herkennen.
Belangrijk is dat men de Wegh van Meijl op Seven in het landschap ontdekt!
2135 De weg zelf heeft tot het midden van de negentiende eeuw bestaan en is ondanks de moderne ingrepen hier en daar nog in het landschap herkenbaar!
Deze oude weg gaan we in het landschap reconstrueren en kan per fiets (op en neer) of te voet beleefd kan worden.
Men mag de route in delen lopen, afkorten of een omweg maken.
2140 Naast bestaande toeristische routes komt er straks een geheel nieuwe prehistorische Peelroute, een route die bezoekers terug de geschiedenis in loodst.
Aan het einde van de serie wordt het hele verhaal samengevat in een boekwerkje met een uitgebreide wandelkaart en een rozenkrans!
Want zoals de sage begint: "als ge de Wegh van Meijl op Seven overmoet voorzie u dan van kruis en rozenkrans."

2145 **De sage: weg van Meijl op Seven.**
Uit het Noord-Brabantsch Sagenboek door J.R.W. Sinnige
Bijzondere opmerking; Enkele maanden vóór de vondst had de historicus A.F. van Beurden(1857-1934) uit Roermond landmeter van beroep. In het tijdschrift "Buiten"
2150 wordt het verhaal van deze sage beschreven.

*De weg van Meijl op Seven is de weg van kronkelingen, ellende en dood .
Als ge dien weg overmoet, voorzie u dan van kruis en rozenkrans.
Want daar waart de schim rond van den Dolenden ridder.*

- 2155 Op klare dagen en in heldere nachten zult ge hem niet zien .
Maar als in sombere nachten de mist strijkt over het Peelvvlak, of als des nachts de regenvlagen woeden. Dan voert hij u van den weg af.
Dan is 't of zijn geest een noodkreet slaakt over het moeras.
Even hoorbaar in de verte klinkt die soms over de vlakte. Die stem verlost uw
- 2160 hulpbetoon.
Laat u niet verleiden door dien klaagtoon? Want zijt gij eenmaal afgeweken dan dien weg, dan klinkt de klacht steeds verder.
Ongemerkt betreed ge het Dolle Moer dat onder uw voeten telkens wegzinkt, totdat het tenslotte over uw enkels heen sluit.
- 2165 Dieper, al dieper, zinkt ge dan weg totdat het tenslotte het u in zijn boezem wegzuigt.
De verstikkingsdood is dan uw einde en geen sterveling zal uw lijk vinden in het Dolle Moer.
Dat is het werk van de schim van den Doolenden Ridder, die voor eeuwen zelf zijn
- 2170 graf vond in de Peel.

Wilt ge weten hoe dat kwam? Luister dan.
Vanaf de Maaskant had hem den rooflust over den Peelbaan gedreven.
Zoo kwam hij met zijn makkers aan de overzijde op den Brabantschen zand en
- 2175 brandschatte er in den donkeren nacht de Peelboertjes.
Maar deze bliezen alarm op vlierstokken en brobbelskannen en ze staken een turfmijt in brand om den omgeving te wekken.
Zoo begreep ieder waar het gevaar dreigende was.
Van alle kanten kwam het volk gewapend met vlikschuppen*), turfspaaïen en
- 2180 dorschvlegels opdagen.
De ridder met zijn mannen kreeg het al gauw benauwd tegen de overmacht.
Een wilde vlucht in den donkeren nacht in de richting van het Peelvvlak ontstond.
Het landvolk achtervolgde den troep. En menig soldaat liet onderweg zijn leven onder de slagen der boeren.
- 2185 Telkens slonk het troepje.
Tenslotte bleef alleen de ridder met zijn schildknaap over.
Deze galoppeerden in woeste vaart over het Dolle Moer.
Aan de overzijde zijn ze nooit gekomen.
Met het gestolen goud zijn ze verdrongen in het moeras.
- 2190 Nog heden ten dage heet de buurtschap waar zij roofden "De Schelm".
Sindsdien is de weg van Meijl op Seven niet meer veilig op mistige dagen en in donkere nachten.
De wraak van den ridder lokt dan de reizigers op 't dwaalspoor.
Wie meelij koestert met zijn angstkreet, zinkt, evenals hij voorheen, weg in de
- 2195 onbegaanbare moerassen.
Maar eenmaal zal de tijd komen dat men den ridder met zijn schatten en zijn gouden sabel wedervindt.
Dan zal den weg van Meijl op Seven weer veilig zijn als voorheen.
Want dan zal het Dolle Moer uitdrogen en begroeien.
- 2200 Hij, die den schat vindt zal rijk zijn als niemand rondom de Peel!
Aldus heeft Johannus van Leliëndaal **) voorspeld.
*) Kleine, kromgebogen spaden, waar men turf mee stak.
**) Verwijs naar het groot Limburgsch sagenboek uitgegeven door J.R.W. Sinnige in 1938
- 2205 **Wat is de achterliggende kern van de sage "De wegh van Meijl op Seven".**
De sage heeft een hele lange tijd doorstaan, begin vierde eeuw is het verhaal ontstaan.
Wat er ooit ook gebeurd mag zijn, het voorval heeft destijds een enorme impact gehad.
- 2210 Het verhaal was eeuwenlang opgeslagen in de bekakking van vertellers, minstrelen, entertainers en ander rondreizend volk.
Eeuwenlang werd het verhaal rond het voorval voort verteld, en voorzien van allerlei zaken die vertellers er aan toevoegden om het zo spannend mogelijk te maken, flink doorspekt met heroïek.
- 2215 Toehoorders vonden dit natuurlijk geweldig.
Uiteindelijk stakte de sage in de late middeleeuwen omdat de titel en de inhoud van elkaar vervreemdden. De titel vervreemde steeds meer tot een gezegde.
Tot in verre streken was het verhaal in allerlei uitvoeringen bekend, hoe konden mensen in West Vlaanderen of Noord-Holland nou weten wat het verband was tussen Meijl
- 2220 en Seven, of waar die plaatsen zouden liggen laat staan of ze in hun beleving wel

bestonden?

Het verhaal vervreemde steeds verder en kreeg door allerlei toevoegingen steeds een andere uitleg, gelukkig hebben kloosterlingen uiteindelijk het verhaal opgeschreven en is de sage bewaard gebleven.

2225 Zo kreeg de titel van de sage een andere uitleg, het werd het een spreekwoordelijk gezegde als men bedoelde dat men ergens met een grote omweg heen reisde.

De uitdrukking werd in allerlei toepassingen gebruikt, als het pad of de weg maar krom was of met een grote omweg ergens omheen liep.

2230 Zelfs na het kammen van het haar in een kromme scheiding, werd gezegd dat de scheiding wel op de weg van Meijl op Seven leek.

De uitdrukking werd ook in verband gebracht de scheepvaart, een term die zeelui gebruikten als er met een grote omweg gevaren werd.

Zelfs mijn huidige buurman afkomstig uit Haarlem kende de uitdrukking die zijn moeder bezigde als ze iets in de trant van krom of omweg bedoelde!

2235 In talloze publicaties staat dat die uitdrukking teruggaat naar de plaatsen Meijel en Sevenum in Limburg.

Tussen die dorpen die relatief dicht bij elkaar liggen liep vroeger een weg die zo slingerde en kronkelde dat het veel tijd kostte om van de ene naar de ander plaats te komen.

2240 "Van Meijel naar Sevenum" werd op een gegeven moment gebruikt voor een lange omweg maken.

Althans onze grote spreekwoorden-deskundige F.A. Stoett schreef er in 1896 in het tijdschrift "Noord en Zuid" er het volgende over:

2245 **Frederik August Stoett, 1863 - 1936**

Mijl op zeven, soms is het helemaal niet leuk om de juiste verklaring van een woord of uitdrukking te kennen. Zeker niet als je een andere verklaring kent die is veel leuker is.

2250 Neem mijl op zeven. In talloze publicaties staat dat die uitdrukking teruggaat op de plaatsen Meijel en Sevenum in Limburg. Tussen die dorpen, die relatief dicht bij elkaar liggen, liep vroeger een weg die zo slingerde en kronkelde dat het veel tijd kostte om van de ene plaats naar de andere te komen. Van Meijel en Sevenum werd daardoor op een gegeven moment

spreekwoordelijk gebruikt voor 'een lange omweg maken'. Later werd de uitdrukking verbasterd tot een mijl op zeven(en).

Het is een leuke en onderhoudende verklaring, maar zij klopt niet.

2255 De eerste die dit onomstotelijk aantoonde was F.A. Stoett, de grote spreekwoordendeskundige.

'Ik geloof geen snars van deze gezochte verklaring', schreef hij in 1896 in het tijdschrift Noord en Zuid. 'Al meermalen heb ik er op gewezen', vervolgde hij, 'dat men bij de verklaring van spreekwijzen historisch moet te werk gaan, en de oudste gedaante moet trachten te vinden, om van daaruit de verschillende veranderingen na te gaan, die zij heeft ondergaan.'

2260 Stoett had een vroeg voorkomen van de uitdrukking gevonden, en wel in de Nederlandsche Historiën van P.C. Hooft uit 1642. Daar stond 'gewoon' de mijl op zeeven.

Stel dat het oorspronkelijk van Meijel en Sevenum was, zo redeneerde Stoett, dan was dit kennelijk halverwege de zeventiende eeuw al helemaal niet meer bekend, in ieder geval niet bij Hooft. Het zou logisch zijn als de intacte vorm dan te vinden was in de literatuur of in de

2265 spreekwoordenboeken van omstreeks 1550.

Stoett kende de Nederlandse literatuur - met name de volksliteratuur - op zijn duimpje en maakte overal aantekeningen van. Maar in oude teksten was hij nooit een spreekwoord met Meijel of Sevenum tegengekomen. 'Dat verwondert me niks', schamperde hij, 'daar een weg door de Peel, aangenomen dat hij bestond, tusschen twee onaanzienlijke dorpen in Limburg toch zeker in dien tijd niet zulk eene vermaardheid zal hebben gekregen, dat hij spreekwoordelijk werd.'

2270 Dus: exit Meijel en Sevenum. Maar hoe moest de uitdrukking dan wél worden verklaard? Een mijl op zeven was helemaal geen verbastering, betoogde Stoett, hoogstens een verkorting.

De uitdrukking moet worden begrepen als een mijl niet op vier maar op zeven 'vierde delen' nemen, dus de weg die men te gaan heeft met drie 'vierendelen' (driekwart) op elke mijl

2275 verlengen door om te lopen.

Dat Stoett gelijk had, blijkt uit vergelijkbare uitdrukkingen als de weg op vijf vierels nemen (dus één vierendeel te lang) en het Duitse auf eine Meile sieben viertel gehen. In Zuid-Nederland zei men van oudsher een weg op zeven gaan of den weg op zeven doen, dus helemaal niks met mijl of Meijel.

2280 Tja, daar zit je dan. De verklaring van het kronkelpad tussen Meijel en Sevenum is veel leuker, zo'n weg tussen twee onaanzienlijke dorpjes die zich een plaatsje heeft weten te verwerven in het Nederlands, net als de wegen naar Kralingen en Rome.

Maar helaas, het gaat om 'vierde delen' van een mijl en dan, via een omweg, nog drie erbij. Dat mag dan de juiste verklaring zijn, ze is saai en veel moeilijker te onthouden.

2285

Wat Stoett niet heeft kunnen vermoeden is dat het hier handelt over een titel van een sage. Hierdoor is de uitdrukking nooit als spreekwoord erkent, gewoonweg omdat het een totaal andere betekenis had. Het is niets anders de titel van een sage over een

2290

weg die is oud is, heel erg oud is.
Die weg bestond en bestaat deels nog steeds!

Ondanks ontginningen en de aanleg van moderne infrastructuur is deze weg nog steeds in het landschap reconstrueren.

2295

Wat zich ooit allemaal op deze mysterieuze weg heeft afgepeeld ga ik beschrijven in een aantal afleveringen.

De uiteindelijke ontknoping van het mysterie komt na ongeveer 25 afleveringen.

Vooruitlopend op die ontknoping: die weg was niet kronkelig maar tamelijk recht.

Dat is ook logisch want wat heeft het voor zin om een grote omweg te maken als het niet hoeft!

2300

Het tracé slingert weliswaar tussen vennen en moerassen door, maar het is helemaal geen omweg, sterker nog het is de korste verbinding tussen beide plaatsen!

De eigenlijke profetie getiteld "zedige voortzeggingen op desentegenwoordigen tijd" door Joannus van Leliëndaal, priester en de prior in 't order van Sint Augustinus tot Uytrecht was een mystificatie, geschreven door Joannus Ludolphus van Craywinkel, assistent-proost van het klooster Leliëndaal te Mechelen, later pastoor te Oelegem in de Kempen (±1679).

2305

Wat onder het volk als profetie van Joannus van Leliëndaal doorgaat, heeft slechts de naam met deze "voortzeggingen" gemeen. Het zijn volksprofetiën die wij op vele plaatsen ontmoeten.

2310

De Dollende Ridder is opgegraven door een turfgraver.

De vindplaats was in het diepveen, dicht bij de ouden weg van Meijl op Seven.

Het was een Romeinse veldheer uit de IV eeuw.

2315

De zilveren Helm, schoenen, eenige munten, waaronder de jongste van keizer Konstantijn, berusten thans, door de goede zorgen van Dr. Holwerda in het Leidsche museum.

1600 jaar lang heeft de overlevering van een geschiedkundig feit geleefd onder de Peellanders.

2320

De Wegh van Meijl op Seven deel III

De sage nader toegelicht, zie het vorige nummer, 6 van de natuurgids.

De sage begint al met een uitgebreide waarschuwing om reizigers te wijzen op verraderlijke plekken in de Peelvenen en dat men bij mist, in de nacht of bij ontij de Wegh van Meijl op Seven moet mijden.

2325

De Scherliet :

Dat deze waarschuwingen terecht zijn blijkt wel uit het volgende;

Het gebeurde nog niet zo lang geleden, ergens in het midden van de vorige eeuw nabij de Scherliet nabij Meijel niet ver van de Wegh van Meijl op Seven.

2330

Een man uit Grashoek raakte op een mistige avond tijdens het stropen totaal zijn oriëntering kwijt. Hij raakte hopeloos verdwaald in de anders als zijn broekzak bekende omgeving tussen poelen, vennen en gevaarlijke moerassen. Op zijn hulpgeroep kwam reactie, maar hulpverleners konden hem niet bereiken. De afstand tussen redders en slachtoffer was slechts vijfhonderd meter, het was voor hen onmogelijk en te gevaarlijk om bij hem te geraken. Met lange touwen en palen is geprobeerd een vast spoor te maken maar steeds liep men in de dichte mist vast op een verraderlijke diepe veenput. De onfortuinlijke man heeft toen die koude kille nacht, tussen de moerassen in zijn doorweekte kleren moeten doorbrengen. Pas bij daglicht hebben hulpverleners die ter plaatse ook heel goed bekend waren hem uit zijn benarde positie kunnen bevrijden.

2340

Dit was een van de vele drama's die zich in de geschiedenis van de Peel hebben afgespeeld. Het meest tot de verbeelding sprekende was die van de verdwenen Horster scheper met zijn kudde.

Het gebeurde in het midden van de achttiende eeuw.

2345

Hij vertrok op een morgen met zijn kudde en hond en is nooit meer uit de Peel teruggekeerd zelfs zijn hond niet!

Niet het geringste spoor werd ooit teruggevonden, het werd gerangschikt onder een van de vele onopgeloste mysteries uit de Peel.

Toen midden negentiende eeuw de grote aanval op de turf werd ingezet, werd ook de

- 2350 Horster Peel niet ontzien.
De Horster Peel was plaatselijk zeer diep, op sommige plaatsen kon men zeven meter turf pijlen!
Een turfgraver deed op een van die plaatsen een merkwaardige ontdekking.
Hij stootte op een taaie substantie en er tekende zich een plek af met van glazige witte samenstelling.
- 2355 Dit had hij in zijn hele carrière nog nooit eerder meegemaakt.
Zeer waarschijnlijk waren dit de resten van die kudde.
De scheper is met zijn kudde in een natuurlijke val gelopen, zelfs het dierlijke instinkt dat normaal zo scherp is het niet heeft opgemerkt.
- 2360 Ze zijn in een dodenleger terecht gekomen.
Sommige plaatsen in de Peel waren zo verraderlijk dat ze in het vocabulaire van de Peelmensen werden aangeduid als "dodenleger".
Het dodenleger:
De naam zegt het al, leger der doden, het heeft te maken heeft met een gevaarlijke, levensgevaarlijke plek, die door de eeuwen vele mensenlevens heeft gekost.
- 2365 Wat is een dodenleger nu precies?
Het is een dikke bedrieglijke mos-begroeiing, die alleen gedijen kan door diepte en samenstelling van de grond en gedragen wordt door een zo gering mogelijk schommelend waterniveau.
- 2370 Waarbij de schijn zo bedrieglijk echt kan lijken, dat men met een vaste bodem van doen heeft.
Wanneer een mens of dier hier in geraakt, is hij hulpeloos verloren!
De zuigende greep van het bodemloze moeras en trekt hem in de diepte en komt tot besef dat hij een gruwelijke dood gaat sterven, de dubbele dood die alleen de Peel kent van verdrinken en verstikken tegelijk, waarbij het steeds zwakker wordende hupgeroep in de eindeloze eenzaamheid jammerlijk weerklonk.
- 2375 De kern van de sage:
De sage van De Wegh van Meijl op Seven verhaalt het omkomen van een de ridder met zijn schildknaap. Als je de sage tot de verbeelding laat spreken ziet u het hele gebeuren aan uw geestesoog voorbij trekken. De hoofdpersonen in de sage bleken uiteindelijk een Romeinse hoofdman met een van zijn helpers te zijn. Hun resten, waaronder de beroemde Gouden Peelhelm zijn bij het turfgraven in 1910 teruggevonden. Het terugvinden van de resten van de hoofdpersonen in de sage, is dat deze heel unieke vondst het overtuigende bewijs is, dat de sage al die tijd heeft doorstaan!
- 2385 De hoofdpersonen in de sage, de ridder en zijn schildknaap komen weer na ruim 1600 jaar in het veen gelegen te hebben als stoffelijk bewijs weer aan de oppervlakte! Hiermee is tevens onomstotelijk aangetoond dat de sage net zo belangrijk als de vondst zelf, in combinatie met de vondst zelfs nog belangrijker!
Want waar is ooit een archeologische vondst aangetroffen, waarvan het hele het voorval van de toedracht verpakt in een sage 1600 jaar bewaard is gebleven?
- 2390 Uiteraard is de inhoudelijke tekst van de sage door de eeuwen een verbogen en vervaagd, maar de kern is behouden gebleven.
Dit is een uniciteit van de aller grootste waarde.
- 2395 **Vervagingen**
Natuurlijk zijn Peelboertjes met knuppels, dorsvlegels en brobbelskannen nooit degenen geweest die een treffen met en goed getrainde Romeins cohort zijn aangegaan . Daarvoor waren heel andere krachten nodig.
Bovendien bestond de bevolking van het oude Eburonen-gebied waartoe ook de grenzen Peel ooit behoorde niet uit onderdrukten, maar waren autochtone Romeinse civilisten. Na vierhonderd jaar Romeins bestuur kan men niet meer spreken van een bezettingsmacht.
- 2400 Met het uitmoorden van de stam der Eburonen in 52 BC door Caesar was de Romeinse bezetting gelijk voorbij er viel hier niets meer te bezetten omdat er geen "muis" meer leefde!
- 2405 De Romeinse periode van bijna 500 jaar mag en kan men toch niet vergelijken met de bezettingperiode 1940-1945!
De allochtone bevolking in 320 bestond uit Romeinen die mogelijk afkomstig waren uit ballingsoorden of het waren misschien wel flarden van oude stammen die geheel in de Romeinse cultuur waren opgegaan.
- 2410 Waarschijnlijk zijn ze met de midden vijfde eeuw met de Romeinen definitief vertrokken alvorens onze gebieden overspoeld werden door Germaanse en Frankische stammen.
Dit zijn uiteindelijk onze voorouders!
- 2415 Natuurlijk zijn Peelboertjes met knuppels en dorsvlegels niet degenen geweest die en

treffen met en goed getrainde Romeins cohort zijn aangegaan.
Daarvoor waren andere krachten nodig.

De grote Romeinse vondsten uit de peel stamden uit de eerste helft van de vierde eeuw, dat was bijna vierhonderd jaar na Julius Caesar!

2420 Dat de Romeinse resten afkomstig waren uit een zeer onrustige periode in dit gebied. De Rijn grens verdedigen was in deze periode uitermate moeizaam, steeds meer indringers infiltreerden uit Germaanse gebieden en drongen de steeds zwakker worden Romeinse verdediging steeds verder terug.

2425 Ergens wordt in de sage verhaald "ze kwamen van de Maaskant" dit mag toch helemaal duidelijk zijn wie dat waren!

Juist in de Romeinse geschiedschrijving is een hiaat tussen eind derde en midden vierde eeuw. Wel is uit schaarse bronnen bekend dat juist in deze periode een hevige strijd plaats vond in de Betuwe en in het gebied tussen de noordgrenzen van Maas en Rijn gelegen streken. Infiltraties van over Rijn en Maas waren meer regel als
2430 uitzondering.